

DRAUGAS

KATALIKISKAS LAIKRAŠTIS PASVĘSTAS AMERIKOS LIETUVIŲ KATALIKŲ REIKALAMS

VOL. I. (METAI I.)

WILKES-BARRE, PA., LAPKRIČIO (NOV.) 11 D. 1909 M.

No. 17.

ENTERED AS SECOND-CLASS MATTER AUGUST 21st, 1903, AT THE POST OFFICE AT WILKES-BARRE, PA., UNDER THE ACT OF MARCH 3, 1879

DVIDEŠIMTI KETVIRTOJI NEDĖLIA PO SEKMINIŲ.

EVANGELIJA. — Mat. XIII, 31—35. — Anuomet tarė Jezus minims šitą panašumą. Panaši yra dangaus karalystė garstyčios grūdai, kurį žmogus paėmęs įsėjo savo dirvon.

Kurs yra pats mažasis tarp visokios sėklos, bet užaugęs, yra didesnis už visas daržoves: ir pasidaro medžiu, taip jog atskrenda oro paukščiai ir gyvena ant jo šakelių.

Kitokį panašumą pasakė jiems. Panaši yra dangaus karalystė raugui, kurį moteriškė paėmusi įmaišė trijuose miltų saikuose, kol visi surūgo.

Vis tai kalbėjo Jezus miniai par prilyginimus: o be prilyginimų nekalbėjo joms:

Idant išsipildytų tai, kas yra tarta pranašo kalbančio: Atidarysiu mano lūpas pasakose, apskiniėsiu paslėptus daiktus nuo pasaulės įkūrimo.

LEKCIJA. — I. Tes., I, 2—10. — Broliai: Dėkojame Dievui visuomet už jus visus, atsimindami, jus visose mu-

sų maldose be perstojo atmindami veiklą jūsų tikėjimo, ir darbo ir meilės; ir kantrybės vilties mūsų Viešpaties Jezaus Kristaus mūsų Dievo ir Tėvo akyse. Žinodami, broliai, Dievo numylėtiniai, apie jūsų išrinkimą: jog mūsų evangelija nebuvo pas jus tikrai kalboje, bet ir galybėje, ir šventoje Dvasioje ir didžioje tobulybėje, kaip žinote, kokiais buvome tarp jūsų dėl jūsų. O jūs stojotės mūsų ir Viešpaties sekiojais: priėmė žodį didžiame suspaudime su šventosios Dvasios linksmyme. Taip, jog stojotės pavyzdžiu visiems tikintiems Makedonijoje ir Achajoje. Nes nuo jūsų yra apskelbtas Viešpaties žodis: netikėtai Makedonijoje ir Achajoje, bet jūsų tikėjimas atėjo ant kiekvienos vietos, kuris yra į Dievą, taip jog nereikia mums apie nieko sakyti. Nes patys apie mus apsakė, kokį turėjome įėjimą pas jus ir kaip atsivertėte prie Dievo nuo stabų, kad tarnautumėte Dievui gyvamjam ir tikramjam, ir lauktumėte jo Sunaus iš dangaus (kurį prikėlė iš numirusių) Jezaus, kursai mums išgelbėjo nuo ateinančios rustybės.

Katalikiškos žinios.

Katalikai užleido salę protestonams.

Mieste Los Angeles metodistai, statydami naują bažnyčią, sugriovė senąją ir neturėjo kur laikyti pamaldų. Meldė tad kun. G. Donahue, kad užleistų jiems parapijos salę. Kunigas pasiklausė vyskupo ir su jo žinia davė jiems salę, nieko už ją neimdamas, tik už šviesą.

Pijaus X jubilėjus.

Šitą mėnesį sueina 25-metės sukaktuvės šv. Tėvo konsekracijos į vyskopus. Visas katalikiškas pasaulis siunčia karštas maldas Dievop už savo Ganytojo sveikatą.

Vienas pirmųjų karmelitų Suvienytose Valstijose.

Kun. Cyril J. Feehan, kursai buvo vienu trijų karmelitų, ką pirmieji atkeliavo į Suv. Valstijas, numirė Chicagoje spal. 12 d. amžyje 60 metų. Pirmutinė jo gyvenimo vieta buvo Paducah, Ky., kur jisai pergyveno du sykiu koleros marą. Nabašninkas gimė Irlandijoje, įstojo į karmelitų vienuolyną, mažu vaiku budamas, mokinosi Ryme, kur atsižymėjo nepaprastai didele atmintim.

Episkopalo vyskupas atlankys popiežių.

Episkopalo vyskupas Paret iš Baltimorės išvažiuo į Europą. Jisai nori gauti audijenciją pas Pijų X. Tam tikslui jisai turi rekomenduojantį raštą nuo kardinolo Gibbons'o.

Katalikai studentai persergėti prieš profesorių.

Universiteto Ann Arbor, Mich., studentai katalikai tapo persergėti kun. E. D. Kelley, šv. Tomo parapijos klebono, kad neklausytų lekeijų prof. Wenley'o, kursai tapo paskirtas viršininku Ann Arbor tikėjimo mokyklos. Profesorius skaito filozofijos lekeijas. Kun. Kelley pasakė, kad bažnyčios mokslas yra Kristaus mokslas ir negali būti pataisytas arba pagerintas kokio nors profesoriaus mokinimais.

Italijos vyskupas išradėju.

Zilagalvis Italijos vyskupas Dr. Celebotani išrado telegrafiską rašomąją mašiną. Prancuzijos krasos ir telegrafo ministeris Millerand ketina neužilgo įvesti tą mašiną į Prancuzijos valdiškas įstaigas.

Anglijoje daug žmonių atsiverčia į katalikų tikėjimą.

Kun. Martin, žinomas Anglijos kalbėtojas, apskelbė neseniai, kad vienoje tik Westminster'io antvyskupijoje atsiverčia į katalikus dešimts asmenų kasdien arba 3600 kasmet. 1897 m. visoje Anglijoje atsivertė tikrai 8,436 žmonės.

Jisai. — Turiu persergėti tave, mano brangiausia, kad po šliubo galiu pasirodyti šiurkščiau ir despotiškai savo pasielgimuose.

Jinai. — Tai niekis. Aš vistiek nepaisysiu, ką saky si.

“Presbyterian Standard.”

IŠ LIETUVOS.

Dėl pirmosios žemaičių gimnazijos įkūrimo.

Šio mėnesio 5 d. Telšiuose įkurta mokykla vyrų gimnazijų kursu. Mokyklą įkuria tikra labdarių draugija. Tos draugijos vardu, įkuriant mokyklą, daugiausia, jei neapsirinktu, bus pasidarbavęs p. Stan. Narutavičius.

Lietuva nepapratusi pati savo darbu, savo visuomenės lėšomis kurti tokias mokymo įstaigas, ir todėl begalo sunki mums tuo tarpu kiekvieno tokio darbo pradžia. Kad Telšiškiai žemaičiai tą sunkenybę betgi apgalėjo, tad juo didesnė teise jiems garbė!

Tarp kitų sunkenybių, įkuriant žemaičiuose pirmąją gimnaziją, buvo, kiek žinau, viena ir tokia, kuri rodo didelę dabartinę mūsų silpnę ir ligą: gimnazijai gyvai reikis mokytojų, lietuviai rėkte rėkia savo krašte „vietų“, ir betgi p. Narutavičius nė šniokšdamas nesurado tarp tų rėksnių Telšių gimnazijos pradžia mokytojų! Patįs mes rėkiame, rėkdami skundžiamės nerandą savo krašte darbo, ir betgi, prireiktus mokymo įstaigai darbo žmonių, tuoj pasijuntame tų žmonių tuo tarpu... nė neturį. Ar šiaip ar kitaip, čia mes ir patįs... esame kalti, apsileidę. Metas jau pagaliau tikrai suprasti, jog kraštas, kuris neišsigauna didesnei mokyklai nė pradžia duoti savų darbo žmonių, turi, jei nori gyventi, ištikrųjų imti rūpintis, kad jų toliau reikalui taip nebetrūktų. O ką mes tam darome ir ką esame jau padarę?! Nieko.... Mes tik skundžiamės, negauna savo krašte „vietų“, turį danginties į svetimas mums padangės....

Telšių draugija, įkurdamą šią mokyklą, ketina kiek girdėjau, imt rūpintis, kad jos įkurtoji mokykla netrukus įgytų ir visas gimnazijos teises—kad tas teises turėtų ir jos mokiniai ir mokytojai. Draugija tikisi tokiu būdu veikiau surasianti gerų savo mokyklai mokytojų. Dieve duok jai, žinoma, to pasiekti, Dieve duok neapsivilti!

Labai malonu būtų, kad ir šitas draugijos sumanymas veikiau subręstų ir subrendęs įvyktų. Neiškenčiu betgi nepaminėjęs čia vieno Telšiškio žemaičio pasakytų dėl šito sumanymo žodžių. Vienam draugijos žmogui, ėmusiam šnekėti apie šią Telšiškių sumanymą — apie reikalingumą išsirūpinti mokyklai visas gimnazijos teises, kad tokiu būdu pritraukus į ją mokinių ir mokytojų, — tas senis žemaitis (žemaičiuose yra labai sąmojingų ir nepaprastų žmonių) šiaip pasakęs: „ko čia Telšiuose neįsitaitys, — sako, — klubų, teatrų, gerų restoranų, kol neis per Telšius geležinkelis, lietuvių mokytojų savo mokyklai vistiek, — sako, — neturės!“ Ar gi tas šelmis tikrai teisę turėtų!....

Vyrai, susimildami neleiskite to šelmio žodžiams įvykti: jei to šelmio žemaičio žodžiai turėtų kiek pagrindo, tai dar ilgai reiktų mums laukti čia reikiamų visai mūsų gimnazijai mokytojų.... Ir aš, paprastas Telšių Plumpis, tikrai tikiu, kad ilgai mums laukti savo mokyklai gerų mokytojų betgi nereikės: jaunoji Lietuva, jos darbo žmonės — mokslu apsiginklavę mokytojai — turės pasi-

rodyti, man rodos, netrukus ir mums — mūsų mokyklai, mūsų „pirmajai žemaičių gimnazijai.“

Telšių Plumpis.

“Viltis.”

Ūdrija. (Suv. gub.) Valsčiaus sueiga ir kultūros darbai. — Rugsėjo 15 (2) d. Ūdrijoje buvo valsčiaus sueiga. Tarp ko kito ne prašyti, ne raginti keli ūkininkai pakėlė klausimą apie aludžių atidarymą šventomis dienomis. Mat pas mus jau nuo pernai metų valsčius buvo nutaręs karčemas uždaryti šventomis dienomis. Šitas nutarimas pasiliko ant popiero iki šių metų pavasariui, kuomet žiburiečiai ir blaivninkai pareikalavo aludninkų, kad valsčiaus nutarimą pildytų. Tuomi dalyku labiausia rūpino si p. p. Navikas, Janynas, Galinis, ir kiti. Aludininkai, žinoma, nenorėjo nei klausyti, bet užmokėję dvidešimtispenkį, aprimo kuriam laikui, berankiodami savo šalininkus. Tai-gi per valsčiaus sueigą tie aludžių „kartiniai akmenys“ ir pareikalavo aludžių atidarymo. Nestebėtina, kad stato tokius reikalavimus žmonės, kuriems buteliukas brangesnis už pačią ir vaikus — jiems tiesiog pikta, kad net už savo pinigą negauna išsigerti. Stebiuosi tečiau ir labai net stebiuosi, kad jiems pritaria net ir mūsų pirmieiviai. Jie, šiaip girdėt, yra gana daug skaitę, taigi r galimas daiktas, kad nežinotų, jog visos kultūriškos tautos jau senai veda kovą su girtuoklyste. Laikas, man rodos, būtų ir Lietuvii nors pradėti šią pagirtiną darbą ir pradėti ne vienoj kitoj parapioj, bet visoj Lietuvoj. Broliai pirmieiviai! ar apšviesti žmonės, jei jų akys bus užputę nuo alaus ir degtinės?—o gal jums girtus geriau šviesti!....

Mūsų pirmieiviams labiausia nepatinka, kad su girtuoklyste kovoja „žiburys“. Mat jie įsitikinę, kad ką tik daro „žiburys“ ar „blaivybė“ o da, sergėk Dieve, kunigas prie ko prisidės — na tai: nelyginant, kaip tam žydui „trefna“ ir gana, kad ir gardžiausias valgis. Kažin kada mes pradėsime gyventi protu, o ne prietarais?....

Kun. A. Šmulkštys.

P. S. Pirmievių neįvardinu dėl mandagumo. Reikalui užėjus galiu paduoti ištisas pavardes su šiais faktais. Kas faktams netikės—atviras yra kelias į teismą. K. A. Š.

“Viltis.”

Truskava, Pan. ap. Kun. vikaras Leonardas Babrauskas smarkiai platina blaivybę, netiktai iš sakyklos, bet ir parapiją lankydamas. Rugsėjo 20 d. buvo pirmutinis jo įsteigtos blaivininkų draugijos susirinkimas. Pirmininku išrinktas kun. L. Babrauskas, į valdybą Adomas Karutis ir kiti šviesūs vyrai. Susirinkime dalyvavo ir moterų daugybė. Joms labai nepatiko, kad į valdybą moteris išrinko ne visi dalyvavusieji, bet vienas klebonas R. Neleidžiant balsuoti, į valdybą pateko viena, kuri jokiu būdu netinka. Tokiai tvarkai esant, draugija gali suirti: į valdybą turi įeiti žmonės šviesiausi ir veikliausi, o ne tik turtingiausi.

Ilgakaklė.

“Viltis.”

Iš "Liet. Mokslo Draugijos."

Dar pavasarį buvo kilęs Mokslo Draugijoje sumanymas įtaisyti Vilniuje skaitymus iš tų mokslo šakų, kuriomis užsiima pati Draugija, būtent: iš lietuvių antropologijos bei etnografijos; Lietuvos geologijos, archaiologijos, istorijos, geografijos, statistikos ir k. Jau surasta buvo ir keli universiteto profesoriai, kurie būtų apsiėmę skaityti Vilniuje, bet dėlėi tūlų priežasčių tų skaitymų sutvarkymas reikėjo atidėti žiemos laikui.

Lietuvių Mokslo Draugijos Komitetas, pasiryžęs įvykinti tuos taip naudingus ir Lietuvos apšviestūnams reikalingus skaitymus, pastarame savo posėdyje nutarė kreipties į visuomenę, prašydamas, kad visi tie lietuviai, kurie norėtų skaitymų klausyti, praneštų apie tai Mokslo Draugijai ne vėliau, kaip iki lapkričio 15 dienos Mokslo Draugijos adresu Vilniun (Lydos gatvė 7).

Skaitymai manoma įrengti tuojau po Kalėdų iki Trijų Karalių dienos per kokias 6—8 dienas. Ketinama pakviesti mažiausia kokie 5—6 lektoriai, kuriems apmokėti reikėtų po 500 rublių. Todėl norint skaitymus įtaisyti, reikėtų turėti mažiausiai šimtas klausytojų, užsimokėjusių po 5 rublius. Todėl visi norinčiųjų skaitymų klausyti prašoma drauge su pranešimu atsiųsti ir pinigus, kurie, skaitymams neįvykus, bus atgalios sugrąžinti.

Pirmininkas J. Basanavičius.

Sekretorius J. Veilešis.

"Viltis."

Amž. atm. d-ras L. Petkevičius.

Panevėžio apskrityje, Puziniškio dvarely, šiomis dienomis (rugsėjo 30 d.) mirė plačiai žinomas visoje Lietuvoje daktaras L. Petkevičius. Buvo tai didžio darbo, be galo geros širdies žmogus, didžiausias žmonių gydytojo paveikslas. Joniškėlio, Linkuvos, Pasvalio, Smilgių apylenkėse — tenai daugiausia darbavosi amžinojo atminimo senelis Petkevičius, — nerasi žmogaus, kurs nepapasakotų dabar nebūtų, tiesiog nepaprastų dalykų apie šito žmogaus gražius darbus ir šiaipjau visokius jo gerumus. Buvo laiko, kuomet jaunoji Lietuva, beveik visa jos galvojanti dalis, — kada visa šioje pusėje buvo jai ginama, kada tos Lietuvos veikėjai buvo tikrai bepradeda sąjoti apie savo laikraštėlį, kada tų jaunųjų veikėjų tebuvo saujelė, — mieliai rinkdavosi amžinojo atminimo Petkevičiaus troboje, pas jį arčiau su vienas-kitu pasišindavo, ramindavosi ir galvodavo, kaip čia kas padarius, kad kiek daugiau nudirbus savo apleistuose dirvonuose.

A. atm. Petkevičius daktaravo daugiau kaip 50 m.

Reikia tikėtis, kad netrukus vienas kitas lietuvis plačiau aprašys šito nepaprasto žmogaus gyvenimą.

"Viltis."

Liepojus. Šv. Zitos tarnaičių draugija pradeda rodyti kaskart daugiau gyvybės. Nuo pirmos rugsėjo dienos pasisamdė sau prie Maudyklių (Kupalna) gatvės butą su trimis gan dideliais kambariais, virtuve ir sandėliu. 27 rugsėjo mūsų klebonas pašventė butą, pirm puikiai ir aiškiai prakalbėjęs į skaitlingai susirinkusias zitiètes apie

buto svarbumą. Po pašventimo choras užgiedojo triskart pasveikinimą: „Lai gyvoj“ mums Šv. Zitos draugija.“ Praskambėjus dainai, kalbėjo draugijos pirmininkas kun. Mališauskas, išdėstydamas draugijos tikslą ir ragindamas sąnarius piktai neišnaudoti, tai yra be tikro reikalo nesikreipti į draugiją, prašant kokios nors pašalpos. Choras vėl užtraukė keletą dainelių, kurios, matyt, patiko zitiėms, nes rankų plojimui galo nebuvo. Linksmi pažaidžiusios valandėlę ir arčiau tarp savęs susipažinusios, išsiskyrstė kiekviena į savo namus.

Ne ilgai trukus draugija žada jau pradėti tikrai darbuotis. Apart pirmojo tikslo t. y. savitarpinio šelpimos, kaip girdėti, žada nemokančias mokyti rašyti, skaitliuoti, daryti paskaitas, atidaryti skityklą, iš savo sąnarių surengti chorą, artisčių būrelį, įsteigti biurą suieškojimui tarnystės nustojusiesiems vietos sąnariams.

Inteligentiškoji mūsų visuomenė, abelnai sakant, šaltai laikosi iš atžvilgio į draugiją, viena tikrai p. Geimaušienė parodė daug užuojautos: pašventimo dienoje atsiuntė tortą, keletą indelių, liampą; prisizadėjo įsirašyti į sąnarius — patarėjus ir šelpti draugiją, kaip tikrai galėsiant. Taip gražus p. Geimausienės pasielgimas atrado dekingą zitiėčių širdyse obalsį. Malonu matyti, kad draugija netikėtai nekrypsta, bet kas-kart augte-auga, kasdieną daugiau prietelių įsigydamas. Mokytoja p. Majauskaitė apsiėmė mokyti giedoti, p. Garnytė rūpinties draugijos skaitykla ir vakarėlių įrengimu, prie kurių įvykimo žada prisidėti ir p. Zborauskaitė, Rikšauskaitė (mokytojos), p. Normontas ir Levandauskis. Iš pat pradžios draugijos gyvavimo užvis daugiau pasidarbavo p. Jonas Mackevičius, kuris, budamas draugijos sekretorium ir gerai išmanydamas knygų vedimą, su tikru savęs išsizadėjimu, bemaž kasdieną dirbo ištisas valandas. Zitiėtės, kurios matė ir suprato jo didžiai naudingą darbą, nebežino kaip ir besakyti jam ačiū.

J. B.

"Vienybė".

IŠ PRŪSŲ LIETUVOS.

Vos užgimė ir mirė.

Klaipėdoje buvo pradėjęs eiti nuo š. m. spalio 1 d. kasdieninis laikraštis "Dienos Laps." Leido tą laikraštį žinomas M. Jankus, kuris kitakart gyveno Bitėnuose. Bet vos pasirodžius 9 No., sustabdė leides, kaip jis pats rašo "dėl neužtektinai išsirašiusiųjų." M. Jankus, vadinas, vėl mėgina leidinėti laikraščius. Jis tuo yra atsižymėjęs, kad yra leides nemažiau kaip 14 laikraščių (kokiuos? — Red.), iš kurių tūlas pasirodė tikrai po vieną, antrą No. Rods, labai būtų reikalingas „dienraštis“ Prūsų lietuviams, ir galėtų ilgainiui gerai įsigalėti. Bet pradžiai reikėtų turėti gera pluokštą pinigų. Tiesa, toks laikraštis, kokį M. Jankus buvo pradėjęs leisti, negalėjo, ir negalės eiti — sunku pasakyti priežastis keliais žodžiais, nėra jų tiek daug, kad reiktų prirašyti kelias skiltis. Beje M. Jankus žadąs dabar leisti tikrai vieną kartą per savaitę, šeštadieniais. Ar turės pasisekimą, reikia abejoti!

Kurmis.

"Viltis."

Visokios žinios.

Nelaimė ant geležinkelio.

Subatoje, lapkr. 6 d., Jersey City'je Pensilvanijos ekspresas užvažiavo išnetyčių ant garvežio. Keturi žmonės tapo užmušti, o 46 keliauninkai sužeisti. Visi vagonai buvo plieniniai — ir toji yra tai priežastis, kad nelaimė pasibaigė tik 4 užmuštais (du mašinistu, vienas pečkūrys ir vienas geležinkelio darbininkas).

Roosevelt serga.

Paryžiaus "Temps" gavo žinią iš Rymo, kad buvusis prezidentas Theodore Roosevelt'as labai serga drugiu savo stovykloje ties Nairobi (Afrikoje). Šitoji aplinkybė sukėlusi paskalą, būk Rooseveltas numiręs.

Roosevelt'o pati dabar gyvena Ryme, ir nuo jos tai šitoji žinia išėjusi. Vėlesni tyrinėjimai šitos žinios nepatvirtina.

Šimtai tūkstančių spaudai, kad platintų tikėjimą.

Vienas Los Angeles'o milijoninkas dovanojo 300,000 dol. tikišinės literatūros platinimui. Už tuos pinigus bus spaudinamos knygos ir platinamos po visą pasaulį. Komiteto prezidentu yra A. C. Dixon, iš Chicagos.

Anglijos pinigai Pietinėje Amerikoje.

Suvienytųjų Valstijų konsulis Valparaisoje, Chile, A. A. Winslow, praneša, kad Anglijos kapitalistai yra įdėję į Pietinės Amerikos pramoniją milžinišką sumą \$3,290,023,300. Amerikiečiai vargiai kada aplenks anglus aname krašte.

Zingeidinga Byla.

Praeitą savaitę prasidėjo Paryžiuje byla Margaretos Steinhell'ienės, apkaltintos už užmušimą savo vyro ir pamotės. Byla zingeidinga tuo, kad tikimasi išvilkti aikštėn nevieną paslaptį iš augštesniųjų sferų gyvenimo. Buvusis Prancūzijos prezidentas Feliksas Faure, kaip sako numirė p. Steinhell'ienės namuose; jo negyvas kūnas buvęs parvežtas į Elizėjaus rūmus ir pasauliui tapusi apskelbta neteisinga žinia, buvęs prezidentas miręs širdies liga savo rūmuose. Sako Steinhell'ienė uždavusi jam nuodų vyne.

Užmuštieji ant geležinkelių.

Tarpvalstijinės Vaisbos Komisija praneša valdiškai kad pernai Suvienytos Valstijose ant geležinkelių tapo užmušta 2791 žmogus ir 63,920 sužeista. Tai yra 6042 mažiau, nekaip užpernai.

Milijonai labdaringsiems siekiams.

P. Karolina Phelps Stokes paliko visą savo turtą (tarp 3 ir 5 milijonų dolerių) labdaringsiems siekiams: pastatymui patogių namų vargingiems nuomotojams, Amerikos ir Afrikos negrų mokymui, steigimui mokyklų Šiaurinės Amerikos indiečiams ir pavargusiųjų baltųjų studentų šelpimui.

Gydys skurdą.

New Yorko "The Metropolitan Magazine" skelbia, kad vargą galima „gydyti“, kaip bent kokią ligą. Labdarybės, esą, nereikia. Kaip tatau galima padaryti, laikraštis ikikol tyli; išduosias paslaptį netrukus.

Wrightai gauna garbės legijono ženklą.

Garsūs avijatoriai broliai Wright'ai gavo nuo Prancūzijos valdžios garbės legijono medalius už savo aeroplanų prasimanymą.

Iš Amerikos

Nori išnaikinti ligą.

John D. Rockefeller dovanojo 1.000.000 dol. išnaikinimui ligos, vadinamos "uncinariasis" (hookworm disease). Tą ligą serga 2,000,000 žmonių pietinėse Valstijose. Šita liga atima energiją, padaro žmogų anemišku, abišaliu, nebojančiu nieko.

Rinkimai.

Praeitą savaitę rinkimai davė vietomis netikėtus rezultatus. Pensilvanijoje republikonai paėmė viršų. Lackawanna pavieta demokratai laimėjo, bet Luzernėje laimėjo republikonų kandidatai.

New Yorko mieste majoru tapo išrinktas teisėjas Gaynor, Tammany kandidatas, — bet laimėjo tik jis vienas. Visi kiti miesto valdininkai tapo išrinkti republikonai, Tammany priešrinkai. Tokiu būdu, miestas išspruko iš "Tammany Hall" rankų.

Clevelande pralaimėjo rinkimuose į majorą populiariską Tom L. Johnson. Sako, kad Johnson nėra nustojęs populiariskumo, tik tai žmonėms įgrisusi klika, įsigyvenusi miesto valdžiovietėse.

San Franciscoje žinomas Henry prapuolė rinkimuose į prokurorą (District Attorney); tapo išrinktas P. H. McCarthy, darbininkų kandidatas.

Utah, mieste Salt City, majoru tapo išrinktas John S. Bransford, priešmormoninis.

Massachussetse ir Rhode Island tapo išrinkti republikonai gubernatoriais. Žinoma, Virginijoje laimėjo demokratai, bet Nebraskoje republikonai gavo viršų.

Philadelphija pasiliko republikonų rankose.

Prezidento kelionė.

Prezidentas Taft baigia savo kelionę po Valstijas. Jisai turėjo puikų pasivėžinimą npe Mississippi nuo St. Louis iki New Orleans. Visur jį priiminėjo su atdaromis rankomis. Bandyta užinteresuoti jį kanalais ir pagiliniu upės Mississippi. Norima sujungti didžiuosius ežerus su Meksikos įlanka. Valdžiai iškasus kanalus ir pagilinus upes, vidurinių ir pietinių valstijų vaisba pakiltų augštyt milžiniškai. Dėlto tai Taftą ir vežė upe Mississippi parodyti, kaip jos pagilinimas yra reikalingas.

Rytų valstijos, ypač miestas New York priešingas kanalam ir kitokiems pagerinimams, nes vaisba tenai susimazintų. Todėl ir kongreso vadas Cannon nėra prieiankus dideliems pagerinimams. Bet Illinois paskyrė jiems 30,000,000 dol.

Iš "Liet. Mokslo Draugijos."

Dar pavasarį buvo kilęs Mokslo Draugijoje sumanymas įtaisyti Vilniuje skaitymus iš tų mokslo šakų, kurio-
mis užsiima pati Draugija, būtent: iš lietuvių antropolo-
gijos bei etnografijos; Lietuvos geologijos, archaiologi-
jos, istorijos, geografijos, statistikos ir k. Jau surasta
buvo ir keli universiteto profesoriai, kurie būtų apsiėmę
skaityti Vilniuje, bet dėlėi tūlų priežasčių tų skaitymų
sutvarkymas reikėjo atidėti žiemos laikui.

Lietuvių Mokslo Draugijos Komitetas, pasiryžęs įvy-
kinti tuos taip naudingus ir Lietuvos apšviestūnams rei-
kalingus skaitymus, pastarame savo posėdyje nutarė
kreipties į visuomenę, prašydamas, kad visi tie lietuviai,
kurie norėtų skaitymų klausyti, praneštų apie tai Mokslo
Draugijai ne vėliau, kaip iki lapkričio 15 dienos Mokslo
Draugijos adresu Vilniūn (Lydos gatvė 7).

Skaitymai manoma įrengti tuojau po Kalėdų iki
Trijų Karalių dienos per kokias 6—8 dienas. Ketinama
pakviesti mažiausia kokie 5—6 lektoriai, kuriems apmo-
kėti reikėtų po 500 rublių. Todėl norint skaitymus įtai-
syti, reikėtų turėti mažiausiai šimtas klausytojų, užsimo-
kėjusių po 5 rublius. Todėl visų norinčiųjų skaitymų
klausyti prašoma drauge su pranešimu atsiųsti ir pinigus,
kurie, skaitymams neįvykus, bus atgalios sugrąžinti.

Pirmininkas J. Basanavičius.

Sekretorius J. Veilešis.

"Viltis."

Amž. atm. d-ras L. Petkevičius.

Panevėžio apskrityje, Puziniškio dvarely, šiomis die-
nomis (rugsėjo 30 d.) mirė plačiai žinomas visoje Lietu-
voje daktaras L. Petkevičius. Buvo tai didžio darbo, be-
galo geros širdies žmogus, didžiausias žmonių gydytojo
paveikslas. Joniškėlio, Linkuvos, Pasvalio, Smilgių apy-
lenkėse — tenai daugiausia darbuosi amžinojo atmini-
mo senelis Petkevičius, — nerasi žmogaus, kurs nepapa-
sakotų dabar nebūtų, tiesiog nepaprastų dalykų apie ši-
to žmogaus gražius darbus ir šiaip jau visokius jo geru-
mus. Buvo laiko, kuomet jaunoji Lietuva, beveik visa jos
galvojanti dalis, — kada visa šioje pusėje buvo jai gina-
ma, kada tos Lietuvos veikėjai buvo tikrai bepradeda sva-
joti apie savo laikraštėlį, kada tų jaunųjų veikėjų tebuvo
saujelė, — mielai rinkdavosi amžinojo atminimo Petkevi-
čiaus troboje, pas jį arčiaus su vienas-kitu pasizindavo,
ramindavosi ir galvodavo, kaip čia kas padarius, kad kiek
daugiau nudirbus savo apleistuose dirvonuose.

A. atm. Petkevičius daktaravo daugiau kaip 50 m.

Reikia tikėtis, kad netrukus vienas-kitas lietuvis
plačiau aprašys šito nepaprasto žmogaus gyvenimą.

"Viltis."

Liepojus. Šv. Zitos tarnaičių draugija pradeda rody-
ti kaskart daugiau gyvybės. Nuo pirmos rugsėjo dienos
pasisamdė sau prie Maudyklių (Kupalna) gatvės butą
su trimis gan dideliais kambariais, virtuve ir sandėliu.
27 rugsėjo mūsų klebonas pašventė butą, pirm puikiai ir
aiškiai prakalbėjęs į skaitlingai susirinkusias zitietais apie

buto svarbumą. Po pašventimo choras užgiedojo triskart
pasveikinimą: „Lai gyvoj“ mums Šv. Zitos draugija.“
Praskambėjus dainai, kalbėjo draugijos pirmininkas kun.
Mališauskas, išdėstydamas draugijos tikslą ir raginda-
mas sąnarius piktai neišnaudoti, tai yra be tikro reikalo
nesikreipti į draugiją, prašant kokios nors pašalpos. Cho-
ras vėl užtraukė keletą dainelių, kurios, matyt, patiko
zitietais, nes rankų plojimui galo nebuvo. Linksmi pa-
žaidžiusios valandėlė ir arčiaus terp savęs susipažinusios,
išsiskyrstė kiekviena į savo namus.

Ne ilgai trukus draugija žada jau pradėti tikrai dar-
buoties. Apart pirmojo tikslo t. y. savitarpinio šelpimos,
kaip girdėti, žada nemokančias mokyti rašyti, skaitliuoti
daryti paskaitas, atidaryti skityklą, iš savo sąnarių suren-
gti chorą, artisių būrelį, įsteigti biurą suieškojimui tar-
nystės nustojusiesiems vietos sąnariams.

Inteligentiškoji mūsų visuomenė, abelnai sakant, šal-
tai laikosi iš atžvilgio į draugiją, viena tikrai p. Geimau-
skienė parodė daug užuojautos: pašventimo dienoje at-
siuntė tortą, keletą indelių, liampą; prisižadėjo įsirašyti
į sąnarius — patarėjus ir šelpti draugiją, kaip tikrai ga-
lėsiant. Taip gražus p. Geimausienės pasiūlymas atrado
dekingą zitietais širdyse obalsį. Malonu matyti, kad drau-
gija netikėtai nekrypsta, bet kas-kart augte-auga, kasdie-
nį daugiau prietelių įsigydamas. Mokytoja p. Majauskaitė
apsiėmė mokyti giedoti, p. Garnytė rūpinies draugijos
skaitykla ir vakarėlių įrengimu, prie kurių įvykimo žada
prisidėti ir p. Zborauskaitė, Riškauskaitė (mokytojos),
p. Normontas ir Levandauskis. Iš pat pradžių draugijos
gyvavimo užvis daugiau pasidarbavo p. Jonas Mackevi-
čius, kuris, budamas draugijos sekretoriu ir gerai išmany-
damas knygų vedimą, su tikru savęs išsižadėjimu, bemaž
kasdieną dirbo ištisas valandas. Zitietais, kurios matė ir
suprato jo didžiai naudingą darbą, nežino kaip ir be-
sakyti jam ačiu.

J. B.

"Vienybė".

Iš PRŪSŲ LIETUVOS.

Vos užgimė ir mirė.

Klaipėdoje buvo pradėjęs eiti nuo š. m. spalio 1 d.
kasdieninis laikraštis "Dienos Laps." Leido tą laikraštį
žinomas M. Jankus, kuris kitakart gyveno Bitėnuose. Bet
vos pasirodžius 9 No., sustabdė leides, kaip jis pats rašo
"dėl neužtektinai išsirašiusiųjų." M. Jankus, vadinasi,
vėl mėgina leidinėti laikraščius. Jis tuo yra atsižymėjęs,
kad yra leides nemažiau kaip 14 laikraščių (kokiuos? —
Red.), iš kurių tūlas pasirodė tikrai po vieną, antrą No.
Rods, labai būtų reikalingas „dienraštis“ Prūsų lietu-
viams, ir galėtų ilgai gerai įsigalėti. Bet pradžia rei-
kėtų turėti gera pluokštą pinigų. Tiesa, toks laikraštis,
kokį M. Jankus buvo pradėjęs leisti, negalėjo, ir negalės
eiti — sunku pasakyti priežastis keliais žodžiais, nėra jų
tiek daug, kad reiktų prirašyti kelias skiltis. Beje M. Jan-
kus žadąs dabar leisti tikrai vieną kartą per savaitę, še-
štadieniais. Ar turės pasisekimą, reikia abejoti!

Kurmis.

"Viltis."

Visokios žinios.

Nelaimė ant geležinkelio.

Subatoje, lapkr. 6 d., Jersey City'je Pensilvanijos ekspresas užvažiavo išnetyčių ant garvežio. Keturi žmonės tapo užmušti, o 46 keliauninkai sužeisti. Visi vagonai buvo plieniniai — ir toji yra tai priežastis, kad nelaimė pasibaigė tik 4 užmuštais (du mašinistai, vienas pečkūrys ir vienas geležinkelio darbininkas).

Roosevelt serga.

Paryžiaus "Temps" gavo žinią iš Rymo, kad buvusis prezidentas Theodore Roosevelt'as labai serga drugiu savo stovykloje ties Nairobi (Afrikoje). Šitoji aplinkybė sukėlusi paskalą, būk Rooseveltas numiręs.

Roosevelt'o pati dabar gyvena Ryme, ir nuo jos tai šitoji žinia išėjusi. Vėlesni tyrinėjimai šitos žinios nepatvirtina.

Šimtai tūkstančių spaudai, kad platintų tikėjimą.

Vienas Los Angeles'o milijoninkas dovanojo 300,000 dol. tikišinės literatūros platinimui. Už tuos pinigus bus spaudinamos knygos ir platinamos po visą pasaulį. Komiteto prezidentu yra A. C. Dixon, iš Chicagos.

Anglijos pinigai Pietinėje Amerikoje.

Suvienytųjų Valstijų konsulis Valparaisoje, Chile, A. A. Winslow, praneša, kad Anglijos kapitalistai yra įdėję į Pietinės Amerikos pramoniją milžinišką sumą \$3,290,023,300. Amerikiečiai vargiai kada aplenks anglos aname krašte.

Žingeidinga Byla.

Praeitą savaitę prasidėjo Paryžiuje byla Margaretos Steinhell'ienės, apkaltintos už užmušimą savo vyro ir pamotės. Byla žingeidinga tuo, kad tikimasi išvilkti aikštėn nevieną paslaptį iš augštesniųjų sferų gyvenimo. Buvusis Prancūzijos prezidentas Feliksas Faure, kaip sako numirė p. Steinhell'ienės namuose; jo negyvas kūnas buvęs parvežtas į Elizėjaus rūmus ir pasauliui tapusi apskelbta neteisinga žinia, buvęs prezidentas miręs širdies liga savo rūmuose. Sako Steinhell'ienė uždavusi jam nuodų vyne.

Užmuštieji ant geležinkelių.

Tarpvalstijinės Vaisbos Komisija praneša valdiškai kad pernai Suvienytos Valstijose ant geležinkelių tapo užmušta 2791 žmogus ir 63,920 sužeista. Tai yra 6042 mažiau, nekaip užpernai.

Milijonai labdaringsiems siekiams.

P. Karolina Phelps Stokes paliko visą savo turtą (tarp 3 ir 5 milijonų dolerių) labdaringsiems siekiams: pastatymui patogių namų vargingiems nuomotojams, Amerikos ir Afrikos negrų mokymui, steigimui mokyklų šiaurinės Amerikos indiečiams ir pavargusiųjų baltųjų studentų šelpimui.

Gydys skurdą.

New Yorko "The Metropolitan Magazine" skelbia, kad vargą galima „gydyti“, kaip bent kokią ligą. Labdarybės, esą, nereikia. Kaip tatau galima padaryti, laikraštis ikikol tyli; išduosiąs paslaptį netrukus.

Wrightai gauna garbės legijono ženklą.

Garsūs avijatoriai broliai Wright'ai gavo nuo Prancūzijos valdžios garbės legijono medalius už savo aeroplanų prasimanymą.

Iš Amerikos

Nori išnaikinti ligą.

John D. Rockefeller dovanojo 1,000,000 dol. išnaikinimui ligos, vadinamos "uncinariasis" (hookworm disease). Tą ligą serga 2,000,000 žmonių pietinėse Valstijose. Šita liga atima energiją, padaro žmogų anemišku, abšaliu, nebojančiu nieko.

Rinkimai.

Praeitą savaitę rinkimai davė vietomis netikėtus rezultatus. Pensilvanijoje republikonai paėmė viršų. Lackawanna pavieta demokratai laimėjo, bet Luzernėje laimėjo republikonų kandidatai.

New Yorko mieste majoru tapo išrinktas teisėjas Gaynor, Tammany kandidatas, — bet laimėjo tik jis vienas. Visi kiti miesto valdininkai tapo išrinkti republikonai, Tammany priešininkai. Tokiu būdu, miestas išspruko iš "Tammany Hall" rankų.

Clevelande pralaimėjo rinkimuose į majorą populiariską Tom L. Johnson. Sako, kad Johnson nėra nustojęs populiariskumo, tik tai žmonėms įgisusi klika, įsigyvenusi miesto valdžiovietėse.

San Franciscoje žinomas Henry prapuolė rinkimuose į prokurorą (District Attorney); tapo išrinktas P. H. McCarthy, darbininkų kandidatas.

Utah, mieste Salt City, majoru tapo išrinktas John S. Bransford, priešmormoninis.

Massachusetts ir Rhode Island tapo išrinkti republikonai gubernatoriais. Žinoma, Virginijoje laimėjo demokratai, bet Nebraskoje republikonai gavo viršų.

Philadelphija pasiliko republikonų rankose.

Prezidento kelionė.

Prezidentas Taft baigia savo kelionę po Valstijas. Jisai turėjo puikų pasivėžinimą npe Mississippi nuo St. Louis iki New Orleans. Visur jį priiminėjo su atdaromis rankomis. Bandyta užinteresuoti jį kanalais ir pagiliniu upės Mississippi. Norima sujungti didžiuosius ežerus su Meksikos įlanka. Valdžiai iškopus kanalus ir pagilinus upes, vidurinių ir pietinių valstijų vaisba pakiltų augštytyn milžiniškai. Dėlto tai Taftą ir vežė upe Mississippi parodyti, kaip jos pagilinimas yra reikalingas.

Rytų valstijos, ypač miestas New York priešingas kanalamis ir kitokiems pagerinimams, nes vaisba tenai susimazintų. Todėl ir kongreso vadas Cannon nėra prielankus dideliems pagerinimams. Bet Illinois paskyrė jiems 30,000,000 dol.

Darbininkų vadai pasmerkti kalėjimui.

Augščiausiasis Kolumbijos distrikto teismas patvirtino žemesniojo teismo nusprendimą apie Gompersą, Mitchellį ir Morrisoną. Sulyg to nusprendimo Gompers (Amerikos Darbo Federacijos prezidentas) turi eiti kalėjimui vienam mėnesiui, Mitchell (Federacijos vice-prezidentas) — devyniems mėnesiams, Morrison (Federacijos sekretorius) — šešiems mėnesiams. Jie pasmerkti už nepaklausymą teismo nusprendimo.

IŠ LIETUVIŠKŲ DIRVŲ AMERIKOJE.**KREBS, OKLAHOMA.**

I šiaurvakarius nuo Alderson, apie dvi angliški myli yra Krebs. Čia teip pat tik anglių laužyklas. Grynai lietuviškų šeimynų yra 13 ir vienas su slavo ke apsivedęs; yra viena pasiturtinti našlė; iš viso: vyrų 24, moterų 14, vaikų 23, mergaičių 20. Savastį turi 12 lietuvių, ji verta \$16500. Du lietuviai turi valgomų daiktų krautuvėles, bet abudu dirba anglių laužyklas, o namieje moters pardavinėja. Čia yra pašelpinė draugija Šv. Juozapo turinti apie 30 narių, o turto apie \$200; į ją priguli ir Aldersono lietuviai. Jokių amatininkų nesiranda, tik vienas lietuvis išdavė egzaminą anglių laužyklas apžiūrėti dujas. Skaityti čianykščiai lietuviai nemėgsta, todėl ir apšvietime jie atsilikę nuo kitų vietų lietuvių. Oklahomos lietuviai savo parapijų, nei bažnyčių neturi, juos laiko savo globoj airių kunigėliai su miniškų pagelba, kurios giria, kad lietuviai daug geresni katalikai negu airiai ir duosnesni. Oras šiame laike, 22 d. spalio, gana šiltas: šilumos buvo 82—84 naktis teip pat šiltos.

V. P....

"L."

HARTSHORNE, OKLA.

Čia lietuvių šeimynų yra 62, iš viso: vyrų 164, moterų 62 ir 4 našlės ir gyvanašlės; vaikiukų 68, mergaitės 68, suaugusios mergelės 9. Savastį turi 45 lietuviai vertės \$56450 su skola tik \$200. 4 lietuviai turi krautuves, 3 tik valgomų daiktų, vienas valgomų ir mastinių, kiti visi vyrai dirba anglių laužyklas. Dabar kasyklas dirba 3—4 dienas savaitę; uždurbis nuo \$25—40 į dvi savaiti. Pragyvenimas ant mėnesio vienam žmogui atsieina \$18—21. Neturint savo namų moka randos mėnesį \$6—8.

Draugijos yra 3: 199 kuopa S. L. A. drauge pašelpinė D. L. Kunig. Gedimino. Draugija turi narių per 50, turto apie \$75.00; antra bažnytinė, Šv. Kazimiero draugija turi narių apie 60, turto apie \$500—600; susitvėrė Tėvynės Mylėtojų Dr. jos kp., kuri turi apie 18 narių. Abelnai imant, Hartshorne lietuviai neprasčiausiai apšvietime stovi, bet kiek ir kokių laikraščių ateina, nepatyrė. Kiek bačkučių alaus pareina nežinau. Bet reikia atminti, kad Oklahoma valstija yra teip vadinama blaivybės valstija.

Šešios amerikoniškos mylios į šiaurius dar yra dvejų anglių kasyklas: vienos vadinamos Cambre. Čia tik pavienių yra 13 vyrų lietuvių. Antros vadinasi Gowen. Čia yra dvi šeimynos lietuviškos ir pora pavienių, iš viso:

vyrų 4, moterų 2, vaikučiai 3, mergaitės 2. Vienas lietuvis laiko valgomų daiktų krautuvėlę; du turi savo namus vertės apie \$3550. Kiti lietuviai dirba anglių kasyklas

"L."

V. P.

UNIONTOWN, PA.

Darbai anglių kasyklas eina čia gerai: į dvi savaiti uždurbame 40 dol. ir daugiau.

Lietuvių yra čia mažas būrelis — 13; du apsivedę, o pavienių yra 10. Apšvietimas jų stovi žemai. Laikraštis ateina tik vienas — "Lietuva". Draugijos nėra, nes nėra čia gero vadovo, kuris prie gero lietuvių trauktų.

"L."

PALMERSTON, PA.

Darbai čia eina gerai, bet iš kitur pribuvusiam sunku darbas gauti.

Lietuviškų šeimynų yra čia vienuolika, o pavienių lietuvių yra apie 30. Vienas turi turtą vertės 14000 dol. Merginų čia truksta. Musų miestelio lietuviai ne gali be alaus gyventi.

J. Vencpalus

"L."

MECHANICVILLE, PA.

2 d. spalio buvo susirinkimas lietuvių ir lenkų. Likosi sutverta draugija Šv. Jono Krikštytojo. Iš karto prisirašė 40 narių. Jie mano partraukti kunigą 24 d. š. m. su prakalba, kad jis pamokyti, ką daryti su parapijos reikalais, nes jie nori sttyti bažnyčią. Dar mat lietuviai mažai pristatė lenkams Dievo namų! Bet čianykščiai lietuviai nežino, kokias skriaudas jiems padarė ir daro lenkai. Iš kurgi jie žinos, jeigu pas lietuvių čia nematyti lietuviškų laikraščių tikrai "Amerika-Echo," arba "Gazeta Polska." Daugelis visai nenori lietuviškai kalbėti. Teisybė yra tokių lietuvių, kurie nenori į tą draugiją prigulėti, bet gaila, kad ir tie ne nori nisko pamokinančio skaityti. daugiau rupinasi svaiginančiais gėrimais. Yra čia lenkiški ir lietuviški 9 salionai ir visiems gerai sekasi.

Mechanicvillietis.

"L."

BACHE, OKLAHOMA.

Ča yra tik trys lietuvių šeimynos: vyrų 6, moterų 5. Savastį turi du lietuviai vertės \$2850. Vyrai visi dirba anglių laužyklas. Uždurbiai į dvi savaiti apie \$30—50. Pragyvenimas ant mėnesio apie \$17—20.

ALDERSON, OKLAHOMA.

Čia yra lietuvių 14 šeimynų, viso: vyrų 28, moterų 14, vaikiukų 12, mergaičių 14. Savo namus turi 11, jie verti \$7350. Vyrai visi dirba anglių laužyklas. Dabar dirba kasdieną. Uždurbis vidutiniškas į dvi savaiti \$25—40. Pragyvenimas vienam į mėnesį \$18—20. Vienas lietuvis laiko bilijardus, bet kasžin kodėl žmonės lovėsi lanke, reikėjo uždaryti; rodosi truko mandagumo apšėjime su svečiais. Apie apšvietimą čianykščių lietuvių nėra kalbos, jie atsilikę tame nuo kitų vietų lietuvių.

V. P.

"L."

BURLINGTON, N. Y.

Darbai čia eina pusėtinai; pasitaiko, kad ir iš kitur pribuvęs gauna darbą. Algos darbininkų visose dirbtuvėse ne didelės.

Lenkai buvo susiradę kunigą, kuris pradėjo rinkti aukas statymui bažnyčios; kaip žmonės sako, surinkęs 750 dol., bet ne ilgai laikėsi, tuojau ir pats iš čia išvažiavo. Mat čia lenkų nedaug, tai iš vieno lenkų sunku išgyventi, o lietuviai ne labai norėjo prisidėti savo pinigais. Lietuviai nori, kad kunigas ir lietuviškai mokėtų, o šitas nemokėjo. Ir suprantamas lietuvių noras. Kam jiems laikyti kunigą, su kuriuom susikalbėti negalima; jeigu jau toks būtų lietuvių likimas, kad jie negalėtų gauti lietuviškai mokančio kunigo, tai kam jiems laikyti lenką, kuris juk niekada lietuviškai neišmokys, nes dar tokio atsitikimo, turbūt ne buvo, o vokiečiai, airys ar anglionas jau pasitaikė, kad išmoko lietuviškai. Vietinis airys klebonas reikalauja 125 dol. mėnesį už laikimui lenko kunigo.

A. J. Neris.

"L."

WAUKEGAN, ILL.

Mūsų, lietuvių, Waukegane yra nedidelis būrelis, apie 200 šeimynų. Turime naują bažnytelę, neseniai pastatytą, vardu Šv. Baltramiejaus. Bet buvo atsiradę neperseniai lietuvių, ką nebenorėjo vaikščioti į bažnyčią ir tikėti dvasiškijai. Keli mėnesiai atgal žmoneliai beveik visai buvo nustoję lankyti Dievo namus šventadieniais. Vienok Dievas susimylėjo; atsiuntė mums gerą ganytoją, kursai pradėjo vesti paklydusias avis ant gero kelio. Naujas klebonas kun. M. Krušas puikiais pamokslais ir geru pavyzdžiu vėl patraukė žmones ant tiesaus kelio. Rugsėjo 17—19 d. atsiliko keturiasdešimt valandų atlydai. Kunigų suvažiavo apie 10. Beveik visi žmonės priėjo išpažinties. Gražūs pamokslai traukė lietuvių į bažnyčią, kuri vakarais buvo pilnintėlė. Parapijonai labai dėkingi už surengimą tokios didelės iškilmės. Daug paklydėlių sugrįžo nuo šuntakių.

Parapijonas.

BROOKLYN, N. Y.

Spalio 27-tą dieną atsiskyrė su šiuo pasauliu Uršulė Simanavičienė, palikdama savo vyrą Anufrą ir tris mažus vaikelius liudname padėjime: Juozuką dvylikos metų, Jonuką septynių metų, o dukrukę Onutę keturių savaičių, kurią jos brolis kunigas paėmė į savo apieką. Laidotuvės atsiliko 30 d. Spalio ant Kalvarijos Kapinių. Pamaldos tapo atlaikytos su asista bažnyčioje šv. Marijos Karalienės Aniuolų, Brooklyne. Laikė jas nabašnikės brolis iš New York'o, kun. Juozapas Šeštokas. Kun. V. Varnagiris pasakė gražų pamokslą, kun. N. Petkus sakė pamokslą ant kapinių o kun. B. Žindžius iš Elizabeth, N. J., kun. A. Kuodis iš Brooklyno ir keletas lenkų kunigų padarė velionei paskutinį patarnavimą savo maldomis.

Lai buna toji šalta žemelė lengva Lietuvaitei.

Kun. Juozapas Šeštokas.

Kampinis akmuo.

Gruodžio penktą dieną tai yra antrąją Advento Nėdėlią, trečioje valandoje popiet bus pašventintas kampinis akmuo lietuviško Švento Kazimiero Seserų Vienuolyno, statomojo ant kertės 67-os gatvės ir South Rockwell Ave., netoli Western Ave.

Tą iškilmingą ir Amerikos Lietuvių istorijoje pirmą apeigą atliks Jo Malonybė Chicago Arcivyskupas Quigley, prie skaitlingo dvasiškijos ir tikinčiųjų dalyvavimo.

Chicago lietuviškos draugystės tapo pakviestos teipgi prie tos iškilmės prisidėti.

Draugystės, kurios sutiks apeigoje dalyvauti, atsiųs po du delegatus 23-je Lapkričio dienoje, 8-tą valandą vakare į Švento Jurgio Mokyklos svetainę, ant Auburn Ave. ir 32 Pl., kad susitarti, apskritai apie kai kuriuos parodoje dalykus, kaip nuvažiavimą, muziką, o ypatingai apie tvarką laike lydėjimo Jo M. Arcivyskupo.

Maršavimo tvarka bus, daug maž, tokia:

Draugystės arčiau Bridgeporto esančios susirinks į Švento Jurgio Mokyklos salę ir tokiame laike iš ten išeis, kad jau dviejose ir pusė būtų ant 31-os gatvės ir Archer Ave., kur ras laukiančius karus.

Draugystės iš Town Lake aplinkinės susirinks į Šv. Kryžiaus Mokyklą ir iš ten išėjusios, maršuos iki Western Ave., kur taip pat pusėje trijų ras laukiant karus.

Draugystės mažiau skaitlingos, iš kitų aplinkinių, atvyks dviejose ir pusė po pietų ant kertės 36-os gatvės ir Western Ave., iš kur visos Draugystės, maršuojant, lydės Jo M. Arcivyskupą iki Šv. Kazimiero Vienuolynui.

P. S. Atminimui padėjimo kampinio akmens pirmajam Lietuviškam Vienuolynui bus atmuštas tam tyčia medalis, kurį, iškilmėje dalyvaujantieji galės gauti

Kun. A. Staniukynas.

4557 South Wood Street, Chicago, Ill.

Užkvietimas.

Lietuviškoje parapijoje šv. Pranciškaus Minersville, Pa. baigiama yra statyti nauja bažnyčia, kurios pašventinimas bus 25 dieną š. m. lapkričio (November) 1909. Taigi ant tos linksmos iškilmės kviečiu drauge su mano parapijonais visus aplinkinių miestų Lietuvių, kaip pavienius, taip ir draugijas kaip: Shenandoah, New Philadelphia, Cumbola, Girardville, Gilberton, Mahanoy City, Mt. Carmel, Shamokin ir kitus aplinkinius. Negalėjau atskirais laiškais užkvieti draugijas, nes nežinia buvo ikišiol, kada bus pašventinimas, o dabar jau nespėčiau to atlikti. Tegul šitas užkvietimas užstos visus laiškus ir tikios, kad mūsų kaimynai neatsisakys dalyvauti taip brangioje ne tik mums, bet ir visiems Lietuviams-katalikams apeigoje. Draugijos, kurios dalyvaus in corpore, tegul man praneša, koku laiku pribus į Minersville, Pa. kad vietinės draugijos galėtų pasitikti svečius.

Su pagarba

Klebonas šv. Pranciškaus parapijos, Minersville, Pa.

KUN. J. DUMČIUS.

DRAUGAS

KATALIKIŠKAS LAIKRAŠTIS
PASVĘSTAS AMERIKOS LIETUVIŲ KATALIKŲ
REIKALAMS

Eina kas savaitė iš Wilkes-Barre, Pa.

Kaina: metams \$2.00, pusmečiui \$1.00, trims mėnesiams 50 centu. Europoje ir kitur \$3.00

Adresas:

"D R A U G A S",
314 E. Market Str. Wilkes-Barre, Pa.

Iki kol pinigų, rankraščius ir korespondencijas reikia siųsti pas:

Rev. V. Vizgirda,
190 S. Meade St. Wilkes-Barre, Pa.

"D R A U G A S"

(THE FRIEND)

WEEKLY, published at 314 E. Market St. Wilkes-Barre, Pa.

Subscription: \$2.00 a year, \$1.00 six months, 50 cents three months.

Rates of Advertising on Application.

REDAKCIJOS PASTABOS.

Liet. Soc. Sąjungoje kažinkas pasigadino. F. G. Bagočius apskelbė, kad jo niekas nebekviestų su prakalbo-mis, nes jau "nusibodę". P. Puskunigis viešai skundžia-si, kad kai kurie Veikiamojo Komiteto nariai paskubėję reakcionieriškai atimt jam laisvę, kad negalėtų nei žo-dį viešai per organą pratar-ti ką liudijęs ir P. K-to nutari-mas, kur pasakyta, kad neleist jokio jo straipsnio ("Ko-va", No. 44); organizatorius S. S. Kotkevičius verkia, kad Illinojaus rajono kuopos snaudžiančios ir nesirupi-nančios savo reikalais (tenpat), o VI rajono organizato-rius L. Grikštas štai ką rašo:

"Žinote, draugai, kad neužtenka to, kad vadin-ties socialistu tik tada, kad yra proga tuo pasigirti, reik buti socialistu darbais, o ne žodžiu.

Tankiai tenka patėmyti, kaip mūsų karštuoliai stu-dentai savo pamoksluose skelbia socializmą, bet platina ne socialistų sąjungos išleistas knygeles, bet savo kokias kur sugriebia, kad tik užgriebti keletą centų nuo varguo-lių ir vietoj už tai duoti sveiką dvasišką peną, duoda niek-niekus, kurie papiktiną žmogų ir padaro priešų socia-listams." (Tenpat).

A. Antonov išstojo iš L. S. S. Šitas socialistų kur-stytojus priveda labai originališkus pasiteisinimus:

"Aš neesu koks nors dievas — rašo jisai (ten-pat) — kad visą organizaciją interesuoti savimi."

Tasai ne-dievas tečiau užsimiršta ir keliomis eilutė-

mis žemiau šneka, lyg būtų kokia nežemiška, viršdebesė esybė. Įsitęmtini jo žodžiai:

"Aš taip-gi ant šios žemės pasilieku, ir kiek ga-lėsiu, tiek prigriebėsiu jums."

Komiškas tas sakiny-s: "Aš taip-gi ant šios žemės pa-silieku".... Lyg, kad norėtų, tai galėtų skristi kur kit-ur: ant Marso, į dangų, ar kitur kur už debesų.

"Man nusibodo klausyti barnius. Aš noriu ra-miai užsiimti literatūros darbu, noriu išreikšti savo originališkas pažvalgas, jokių partijos disciplinos neaprubėžiuotas" — rašo toliau p. Antonov.

Kad p. Antonov yra originalas ir mėgsta originali-škus išsitarimus, tai matyti ir iš viršui pristatytų ištraukų. Kokios jo yra originališkos pažvalgos, negut bent kiek gali apšviesti nei iš šio nei iš to prisegtas "P. S.", kursai skamba šitaip:

"Jeigu žmonės žinotų, kaip niekingas yra gy-venimas, jie neliktų fanatikais jokiame dalyke ir ne-keltų triukšmo."

Na, tai jau bent taip, kaip Salamonas. Nuo tokio ori-ginalo — Salomono galima tikėtis ištiesų originališkų daiktų — ir iš literatiškų ir iš filozofiškų pusių.

Bet nepaisant į Sąjungos valymą, ar tai balsą atimant (kaip p. Puskunigui), arba iš organizacijos išmetant (kaip drą Graičiuną) arba patiems nariams išstojant (kaip p. Antonov) — Sąjunga nekiek neina stipryn: jinai puola, gėdingai puola žemyn. Dėlko!

Paslapties čia nėra jokios. Pagalios ją viešai apskel-bė "Dagis."

"L. S. S. nesiseka, dėlto kad jos siekiu buvo ir yra ne socializmas, bet kitkas. Vieni vadina save socialistais dėlto, kad nori būti "pirmieiviais," kiti dėlto, kad paro-dyti pasauliui, jog ir lietuviai nėra socializmo klau-sime užsilikę užpakalyje civilizautojo pasaulio, kiti dėl žė-mesnių tikslų (verteivis, agentas, neprigulmingas "kuni-gas" ir tt., kad daryti "biznį" iš socialistų), — bet at-sirado ypatinga rūšis žmonių, ką skelbia ir platina socia-lizmą dėlto, kad daro iš to pragyvenimą. L. S. S. (pėr-miau Liet. Soc. Partija) atsirado, kuomet Rusijoje (ir Lietuvoje) virė revoliucija. Aukos revoliucijai plaukė gausiai. Žinoma, reikėjo jas padalyti tarp veikiančiųjų partijų. Aukų padalijimas sukėlė vaidus tarp socialistų ir tautininkų — bet vis-gi socialistams tekdavo levo da-lis. Socialistai siuntė Amerikon vieną po kito savo atsto-vus, kurie ne tik rinko aukas revoliucijai, bet iš jų ir gy-veno. Socialistams ir jų Sąjungai buvo piutis. Kilo jie, kaip ant mielių; kėsinosi net paimti į savo rankas visas Amerikos ne-klerikališkas organizacijas. Jau čiupt-čiupt! (sulygiuk išrinkimą referendumo keičiu S. L. A. presiden-tu F. J. Bagočiaus)... tik štai revoliucija Rusijoje pasi-baigia, o su jos žlugimu nustoja plaukti aukos į revoliuci-jos fondą. Nereikia aiškinti, kad neturint kuo dalinties, pradėta piauties už likučius. Griebtasi dar prie S. L. A. — bet socialistai buvo jau įkirėję. Pralaimėję ant visų punktų, socialistai pradėjo dar labiau krimsties viens su kitų — ir Sąjunga įra. Neturėjo ji po savim realinio pamato, buvo valdoma žmonių, ką — anot "Dagio"—ne-žinia ko gyvena ant žemės (kaip tai ironiškai skamba gre-

ta "Dagio" pajuokimo p. Antonovo žodžiai: "Aš taipogi ant šios žemės pasilieku"!.... Nenuostabu, kad S. S. S. gaišta **savaimi!**....

Scrantono lietuviai, pakurščius kai-kuriems "Laisvos Minties" nariams, surengė andai prakalbas ir užprotestavo prieš Fr. Ferrer'o nužudymą. Rezoliucijoje paminėta uždarymas 100 suvirš Ferrer'os įsteigtųjų mokyklų, sukonfiskavimas Ferrer'o išleistųjų knygų ir sunaikinimas spaustuvių ir mašinų. Bažnyčia ir valdžia yra apkaltintos už tuos nežmoniškumus ir barbarybes.

Pasirašusieji po rezoliucija apie bažnyčios dalyvavimą Ferrer'o reikale nežino nieko — jei žinotų, kitaip kalbėtų. Bet jų protestas sukelia nenoromis kitokias mintis.

Įsivaizdinkime, pavyzdžiui, kad Ispanijos valdžia atsisado rankose anarchistų, kokių buvo Ferrer, ir kad katalikų bažnyčia yra persekiojama — taip, kaip ją persekioti mokino Ferrer. Įsivaizdinkime sau, kad katalikai įsisteigė mokyklas, visai nepriklausančias nuo vyresnybės, ir varė katalikiškąją propagandą. Anarchistiškoji valdžia apie tat susekė, judėjimo vadovą suėmė ir sušaudė, mokyklas uždarė ir visokią katalikų nuosavybę sunaikino.

Įsivaizdinkime sau, kad tatau viskas atsiliko praeitą mėnesį. Ar "L. M." būtų sušaukusi susirinkimą ir būtų smarkiai užprotestavusi prieš anarchistų valdžios nežmoniškumą ir barbarybę?

Žinoma, ne. Jinau būtų dar iškėlusį į padanges anarchistų pasielgimą. Juk laisvamaniai laisvę pripažįsta vien tik sau, niekam kitam!

Bet paimkime faktą. Pirm kelerių metų Prancūzijos valdžia uždarė vienuolių mokyklas, mokytojus išvijo svetur ir jų nuosavybę pasiėmė sau. Ar laisvamaniai protestavo prieš tokį atvirą mokymo laisvės mindžiojimą? — Ne, jie da džiaugėsi iš to visko.

Dabar, kad Ispanijos valdžia uždarė mokyklas, kukiose vaikai buvo atvirai mokinami neklausyti valdžios ir niekinti savo tėvynę, laisvamaniai baisiai piktinasi iš tokių valdžios pasielgimo.

Tai vadinasi "laisvai mintyti."....

Ne vienas klausė mūsų apie fondą vadoveliams leisti: kiek surinkta, kur aukas padėta ir tt. Kreipėmės pas patį fondo sumanytoją, kun. J. Žilinską, ir gavome nuo jo pataisytą atspaudą iš "Tėvynės" (No. 44). Smulkmenų nepaduodame, nes užimtų per daug vietos. Sąskaita yra šitokia:

Nuo pat pradžios (biržel. mėn.) iki lapkr. 1 d. prakalbose surinkta \$942.77.

Be to nuo draugijų (nuo S. L. R. K. A. \$300.00), gauta aukų \$359.06.

Viso į fondą įplaukė \$1301.83.

Išėjo: plakatams, blankoms ir tt. \$61.60, taip kad iki tam laikui vadoveliams viso buvo likę gyvais pinigais \$1240.23. Bet iš tos sumos reikia atitraukti \$500.00, pašalintus p. Gabriui geografijai leisti, — viso, tokiu būdu, pas kasierį Petra Čepliką buvo likę \$740.23.

Čia reikia pridurti, kad S. L. A. dar nėra prisiuntęs \$100.00 ir kad 10 dol., gauti iš Union City, Conn., yra pasiųsti p. Gabriui; jie irgi reikia priskaityti prie fondo. Be to, kun. J. Ž., nors ima penkines už prakalbas, tačiau yra pridėjęs savais pinigais 84 dol., kuriuos paveda fondui, taip kad visa jo auka vadoveliams leisti išneša \$134, (pirmiau dar aukėjo nuo savęs \$50.00).

Kitas žinias semiamės iš kun. J. Ž. straipsnio ("Tėvynės" No. 44.)

Už surinktus 1905 m. Naujoje Anglijoje pinigus tapo pagarsintas konkursas vadoveliams parašyti. Rankraščių prisiųsta diktokai, bet premijas gavo tikrai Geografijos knyga, Aritmetikos, ir pusę premijos — Pradinio Skaitymo knyga. Už renkamus dabar pinigus vadoveliams leisti yra spaudinama p. Gabriui **Geografija**. Atspaudinimas atsieis 900 dol. Tuos p. Gabrius pinigus skolinasi nuo fondo ant 10 nuosim., t. y. iš knygų pardavimo jisai apsiima sugrąžinti fondan 990 dol. — kas bus viršaus, bus jojo. Sugrįžus fondan paskolai, bus spaudinamas kitas vadovėlis tomis pačiomis sąlygomis — taip kad fondas vadoveliams leisti tape amžinu.

Mintis labai graži ir gera. Veltijame fondui visokeriopos kloties. Primename tikrai, ką jau pirmiau rašėme, jog komitetui priderėtų parupinti tokius vadovėlius, kurie būtų ir Amerikos lietuvių mokykloms.

Primename dar, jog Lietuvių Mokslo Draugijos komitetas nutarė priimti savo globon rankvedėlių leidimo priežiūrą ir jiems konkursų tvarkymą (Dr. J. Basanavičiaus laiškas kun. Žilinskui, "Tėv." No. 44).

Vienas mūsų laikraščių keturiasdešimtmetes sukaktuves lietuvių emigracijos į Ameriką vadina "keturiasdešimtaine", o kun. J. Žilinską jos "apaštalu." Paskui sumezga kruvon "apaštala" "Tėvynę," "Tėv. Myl. Dr." ir "Kazimierines Sesutes" — iš ko visko pasidaro "špu-kas."

Nesąmojinga ir neestetiška. Kad laikraščio savininkas būtų gavęs vadovėlių spaudinimą, nebūtų galo išgyrimams viso darbo ir paraginimams prie aukų.

Kad, be to "biznio" niekur negalima apsieiti!

Kiekvienas išmintingas ir bešališkas žmogus sutiks su "The Independent'o" nuomone apie Ferrer'o nugalabijimą:

"Nors apgailestaujame ir pasmerkiame profesoriaus Ferrer'o egzekuciją Ispanijoje, tačiau tuo pačiu nepagiriame jo mokyklų arba jo mokslo, ir mums rodosi, kad jisai ėmė dalyvumą Barcelonos maište. Mokslas, kurį jisai skelbė savo mokyklose, buvo tiesiog anarchistiškas, priešingas valdžiai ir krikščionių tikėjimui, ir jį reikia butinai visą pasmerkti. Štai keletas maksimų, skelbiamų Ferrer'o mokyklose, išrežtų ant lentučių, mokiniams išmokti:

"Visų neteisėbių, kurias kenčia žmonės — privilegijuoti arba pavargusieji — priežastis randa-si tikėjime į viršprigimtąją Esybę, ir santikiuose tarp žmonių, religijos įvestuose.

Nuosavybė tapo pagaminta plėšimu ir vogi-

kyla iš to kvailio ir žiauraus daikto, vadinamo Tėvyse.

“Vėliava yra įvairios spalvos skarmalas, pri-rištas prie pagalia, tiranijos ir skurdo simbolis. mu, po pramonijos ir vaisbos priedanga.

Visi blogumai, visi vargai ir visos neteisybės ne.”

(The Independent, Nov. 4, 1909.)

IS KITATAUCIŲ SPAUDOS.

Katalikiški laikraščiai — tarp jų “The Ave Maria” ir “America” — paduoda savo patėmijimus apie Ferrer'o sušaudymą. Stebėtina, kad didesnė dalis Amerikos dien-raščių pavadino Ferrer'o egzekuciją didžiausiu prasižen-gimu prieš teisybę ir žmoniškumą. Tie patys laikraščiai aštuoneri metai atgal reikalavo butino ir kuoveikiausio nugalabijimo anarchisto Czolgosz'o už McKinley'o nušo-vimą. Dėlko atsirado netikėta nuomonės permaina? Jei-gu taip būtų pasielgusi Prancūzijos, Anglijos, o kad ir Vokietijos valdžia, ar būtų kilęs toks trukšmas? — Var-giai. Dėlko-gi keliamas trukšmas šitame atvejyje? — Dėlto, kad Ispanijos vldžia katalikiška—kitokio atsaky-mo negali būti.

Ferrer tapo nubaustas už tatau, kad peržengė krašto įstatymus. Pabauda gal buvo smarki, šiurkšti, bet **teisin-ga**, įstatymais pripažinta.

Iš Amerikos dienraščių pabaudos teisingumą pripa-žįsta tarp kitų New Yorko “The Evening Sun” ir Chica-gos “Inter Ocean.”

“Americos” korespondentas paduoda sekančius fa-ktus apie Francisco Ferrer y Guardia (toks buvo anar-chisto pilnas vardas):

“Po dvidešimts metų žybaus darbavimos, kuriame jam pasitaikė keletą sykių susikirsti su policija, Ferrer nustojo paviršutiniai veikti viešai ir pradėjo steigti taip vadinamas “pasaulines mokyklas.” Jų programos buvo toks, kad sunku suprasti, kaip bent kokia valdžia būtų galėjusi jį kęsti. “Vėliava, įvairių spalvų skarmalas, prisegtas prie pagalia galo, yra tiranijos ir skurdo sym-boliu. Kareiviams pridera užmušinėti ginklais tuos, ką juos apginkluoja. Kuomet karė tampa apšaukta, kiek-vienas kareivis privalo sustraikuoti. Visos nedorybės, visi vargai ir visos neteisybės kilo iš to kvailio ir nuožmaus daikto, kurį žmonės vadina “tėvynė”. Jo (Ferrer'o) Va-lencijos mokykloje išaabinatas emblematisškas anarchijos paveikslas. Stovi jiniai (anarchija) su degančia darvok-šne šalia sosto skeveldrų tarp sulaužytų kariškų ginklų; čia guli perdurta su peiliu kareivio kepurė, ten sudras-kyta įstatymų knyga, ten kryžiaus trupiniai....

Įpilinėdamas tokius žmoniškų ir patrijotiškų jau-smus į liaunus vaikų protus, Ferrer mynė kelią prie pilno anarchistiško programo, kurį valdžia rado jo (Ferrer'o) namuose. Tas programos, surašytas rašomąja mašina, bet pertaisytas paties Ferrer'o ranka, reikalauja tarp kitko panaikinimo teismų, kariumenės ir laivyno, užgrobimo bankų, atėmimo nuo buvusiųjų ir dabartinių valdininkų jų turtų ir uždarymo kalėjiman visų valdininkų, kol jie neparodys savo nekaltybės, kitaip juos reikia nugalaby-

ti. Ferrer'o namuose rasta taip-pat laiškai nuo žinomų Europoje anarchistų. Ką tik prieš riaušes Barcelonoje Ferrer lankėsi Paryžiuje ir Londone, kur tarėsi su revo-lucijonistais ir anarchistais. Reikia dar atsiminti, kad riaušės kilo, kuomet Katalonijoje buvo mažai kareivių, bet ir tos saujalės užteko sugrąžinti tvarką.

Tuoju, atvykus kareiviams, Ferrer pamatė, kad ju-dėjimas nupuls, ir išnyko iš akių. Suėmė jį ant kelio bu-relis kareivių iš netyčių. Kareiviai jo nepažino, nes jis bu-vo nusiskutęs barzdą. Jis nešėsi su savim kodaką ir pa-rasoną. Kareiviams pasisakė esąs esparantistų kongreso nariu (kongresas ketino atsilikti neužilgio Barcelonoje). Bet kareiviai vis dėlto nusivedė jį su savim. Netrukus ta-po susekta, kas jisai yra. Ferrer nenorėjo pasakyti, kur jisai gyveno.

Subatos rytą, Spol. 9 d., kariškasis teismas, suside-das iš papulkininko Eduardo de Aguirre Lacalle ir šešių kapitonų, atidarė bylą. Į salę susirinko apie 200 reporte-rių ir pustrėčio šimto šep jau žmonių — tiek, kiek galė-jo sutilpti Barcelonos kalėjimo salėje. Apšaukus teismo kompetenciją, Ferrer tapo pastatytas prieš teisėjų veidą. Jisai įėjo linksmai, be pančių ant rankų, ir atsistėjo prie stalo. Tadą prasidėjo apkaltinamojo akto skaitymas, t y. istorija, kaip apkaltintasis tapo suimtas, kaip buvo jo na-mai iškrestai, ką kokie liudininkai paliudijo, ką ant to at-sakė Ferrer ir ką jisai sakė, kuomet tapo suvestas akis į akį su liudininkais. Per dvidešimt aštuonias dienas, ku-riose sulyg kariškojo teismo įstatymų apkaltintasis gali pasiieškoti savųjų liudininkų, niekas neatsirado, ką bu-tų panorėjęs gelbėti Ferrer'ą. Tečiau inžinierių kapito-nas, Francisco Galceran, tapo paskirtas jo apgynėju, ir turėjo aštuonias dienas prisirengti prie savo uždavinio. Skaitant tą viską, Ferrer klausėsi atsidėjęs, tai kratė galvą, lyg nesutikdamas, tai šypsojosi ironiškai — bet visą laiką buvo paviršutiniai šaltas.

Prieš Ferrer'ą stėjo penkiolika liudininkų. Liūdi-ji-mai rodė, kad Ferrer kurstė žmones priemesčiuose prisi-dėti prie riaušininkų ir liepė deginti vienuolynus. Tris liudininkai matė, kaip jis vedė burelius riaušininkų. Ši-tie liudijimai ir dokumentai, rasti namuose, buvo tematu kaltintojo (prokurero) kalbos į teisėjus. Kalba buvo šal-ta ir protinga, be jokių karščiavimų. Bet užtai apgynėjas gynė iškaltibai ir karštai. Tuomet Ferrer tapo paklaustas, ar neturi ką pasakyti savo apgynimui. Jo keli žodžiai, iš-tarti dulsu, netikru balsu, padarė nemalonų įspūdį ant susirinkusios teisme publikos. Byla tapo apskelbta pabai-gta, ir žmonės išsiskirstė romiai ir tvarkoje.

Utarniko vakare, spalnio 12 d., buvo matyti keletas Romybės ir Labdarybės brolių einant į Montjuich'o tvir-tovę. Žinia greitai pasklido po miestą. Buvo tai ženklas artimos egzekucijos, nes tie broliai atlanko pasmerktuo-sius mirėiop. Ant rytojaus apie dvidešimti žingeidingų asmenų vaikštinėjo aplink tvirtovę. Ukininkai dirbo ant savo laukų. Žemai, mieste,ėjo romiai vaisba ir pramon-i-ja, lyg liepos atsitikimų nebūtų nei buvę.... Devintą valandą tie, ką slankiojo aplink tvirtovę, išgirdo šuvis ant kalnelio. Francisco Ferrer y Guardia tapo nubau-stas.”

“America,” October 30, 1909.)

NAMINIS VAIKŲ AUKLĖJIMAS.

[Tąsa.]

Dvasios auklėjimas.

Kas iš tokių vaikų išeis, jei ne vagiliai ir, vengiantis darbo?—Ciesorius Karolis Didysis liepė savo dukterims verpti ir austi ir tik tokius drabužius dėvėti, kuriuos jam padirbo ir pasiuvo jo dukters ir pati. Daugybėje kunigaikščių namų, da šiandien yra paprotys, kad kiekvienas šeimos narys turi mokėti koki nors rankų darbą.

Jei vaikai į veiklumą ir darbą įprato, tai jų jūjų laimė jau užtikrinta; jie sau garbingai pelnys duoną ir iš dorybės kelio neišeis. Tą dalyką tuo labiau reikia pabrėžti, kad, štai, mūsų laikuose fizinio darbo paniekia kas-kart daugiau plėtojasi. Tas yra papeiktina, kad "geresniuose namuose" nepakenčia, kad dukters bliudus valytų, imtų šluotą į ranką arba su rekste per rinką pereitų. Teip pasiūlant, jos darbą užmiršta ir ji paniekina. Augstesnysis luomas atsitolina nuo darbininko taip, kad tartum jis pačiu pasisveikinimu arba pasišnekėjimu su juo turėtų susitepti. O juk draugiškas žodis neatseina daugiau už žiaurumą, kuriuo kartais darbininką pavaišina. — "Kiekvienas (doras) būdas sau duoną užsidirbti, prakilnam žmogui lygiai pritinka," kalbant žodžiais Lessingo. Štai žmonių nuomonė apie darbą priežodžiuose išreikšta: "Ar mažas ar didelis esi, darbuoties tečiaus turi." — "Darbininkas žmogus visuomet turi darbą." — "Nespaudęs noragą, nevalgysi pyragą." — "Kas nenori arti, akėti, tam reikės badą kentėti."

Pratinimas į draugiškumą.

"Tėte, mušk Praną, jis mano lėles vis ima", taip mažoji sesutė reikalauja baudžiančios tėvo rankos prieš savo brolių. — "Mariutė mano kareivius išvartė, ji man vis taip daro," rėkia iš kitos pusės mažukas Pranas. Na, tu dabar, iš visų pusių prispaustas tėve, daryk ramybę!

Tas ne taip yra lengva; kas galėtų lengvai nuspręsti, kur yra reikalinga didesnė, o kur mažesnė bausmė? Vienas gali būti kaltas rykštės, o kitas penkių. Dėlto reikia pasistengti vaikus sutaukyti; jei tas nesusisektų, nubauti abi pusi. Maži tarp vaikų barniai, be kurių niekad neapseis, tai tik paviršutiniai nesupratimai, kurie greitai užsimiršta. Pastatyk į priešingus kampus du susipykęlius, o neužilgio jie vėl sėdės kruvoje. Jei kuris vaikas yra ypatingai į ginčius ir peštynes linkęs, tai reikia turėti ant jo akį ir skriaudžiamuosius į globą imti. Beto, ištirk priežastis nesutikimo. Jei vaikas ligustas, tai reikalauja, iš tos priežasties ypatingo su savim pasiūlgimo. Tečiaus nedraugiškumas tarpe vaikų, užsikirtimas ir žiaurumas apsigėjime, turi būti naikinami visokiu būdu.

Vaikai turi pratintis sutartyje tarp savęs gyventi, o dėl ramybės su broliais ir seserimis ir savo teisių, kartais, atsižadėti. Tokios draugiškos dorybės, kaip pagodinė kito valios, kito darbo, savęs paties sulaikymas, atsižadėjimas savos valios, jau turi būti auklėjamos vaikų kambaryje. Kaip žmogų padaro laimingą patarnavimas ir pasidarbavimas kitiems! Kas-gi Mielaširdystės Seserė veda prie sunkiai sergančio lovos, arba kas traukia Mi-

sionierių į tolimųjų kraštų tyrus, jei ne sąžinės įsitikinimas kad, pagal Dievo valią, dirbti ir kentėti dėl brolių ir seserų Kristuje, ir juos padaryti laimingais.

Ir priešingai — kokia nerimastis, neapykanta ir nusiminimas pripildo tokio žmogaus širdį, kurs neišmoko su kitu sugyventi; jis nuolat save laiko nuskriaustu ir niekad užtektinai nepaguodotu. Šaknių įsigalėjusios savimeilės, kaip ir įstabaus, paskui, atsižadėjimo savęs, reikia įieškoti jau vaikų kambaryje.

Tėvai visuomet turi su vaikais teisingai apseiti. Vaikų žaidimo kambarys turi būti pavyzdžiu gerai sutvarkyto draugiškojo gyvenimo. Kiekvienas kūdikis turi nuosavius daiktus, prie kurių jis turi pilną teisę ir kuriuos, reikale, paskolija savo broliams ir seserims; kilus nesutikimui, į tą kūdikio teisę reik atsižvelgti ir tame jį tėvas ar motina turi ginti. Pavojiinga yra duoti pirmininkybę vienam kūdikiui prieš kitus. Kokios iš to galėtų išeiti pasekmės? Atšalimas prie tėvų, pavydas ir neapykanta tarp vaikų, kas net ir tėvams mirus da gilų plyšį palieka vaikų širdyse. Atsiminkim tik iš Rašto istoriją apie Jokubą ir Juozapą. Atsitikus tokiam tarp vaikų išskirimui, išnyksta ramybė namuose; trūksta švelnaus draugiškumo ryšys, kurs turi vienyti tarp savęs brolius ir seseris ir jų tėvus. Tame dalyke tėvai niekad negali būti per daug atsargūs. Ką pasakyti, duokim sau, apie tokį išreiškimą: "Petrukas yra numylėtinis tėvo, o Mariutė yra numylėtinė motinos." Tėvai tankiai apie tai nei nepamislėja, bet tokie žodžiai visada talpina savyje ką nors užgaunančio brolius ir seseris. Ar neatsitinka lengvai, kad toks pagadintas numylėtinis per daug pradeda apie savę mislyti, daryti betvarę namuose ir tapti kankintoju savo brolių ir seserų? Absaliomas buvo numylėtinis Dovydo, savo tėvo. Už tokią išskirtiną meilę atsimokėjo tėvui bauriu nedėkingumu ir mirė, kaip maistininkas prieš tėvą, Jobo vyla pervertas.

(Tol. bus.)

PATAISYMAS.

P. P. S. meldžia mūsų pataipinti šitokį paaiškinimą: "Paskutiniame (13-tame) "Draugo" numaryje tilpo mano feljėtonėlis: "Raštininkai," į kurį įsiskverbė mažą klaidą, butent viršuje po: aukoju "Klajų-Klajunaičiams" turėjo būti padėta: "siužetas paskolintas."

Redakcijos Atsakymai.

M. K. P. Waukegan, Ill. — Meldžiame rašyti aiškiau. Sunku suprasti, ką tamsta savo korespondencijoje norėjai pasakyti. Nespaudinsime.

Dr. A. L. Graičiūnui. — Tamstos rašteliai mums tinka. Meldžiame daugiau tokių. Atlyginimas — kaip rašai.

J. Lap., Orchard Lake, Mich. — Fasivėlinome, bet atspausime. Tamstos rašteliai mums pageidaujami. Apie siuntinėjimą laikraščio veltui — pavesta administracijai.

ELIZA ORZEŠKIENĖ.

A... B... C...

Vertė Pr. S—s.

Jis buvo labai geras jos sergančiui tėvui; tuo laiku jina jį tankiai matydavo, klausydavosi kalbos su mokyto pedagogu — paskui atėjo į šermenis, ir kuomet svyrųdama ėjo paskui karstą, jos ranką atrėmė ant savo. Ir nieko daugiau tarp jų nebuvo, bet ji niekados apie tai neužmiršo. Dabar matydavo jį ant gatvės, iš tolo, kuomet gražiam vežimėlyje lankėsi pas savo ligonius. Kiek kartų pamatydavo ją, sveikindavo mandagiai. Nieko daugiau.

Vienok jos širdyje kokia tai styga užsispirė drebeti, susitikus su juom, ir giedojo jai apie jį vakaro tyloje. Pasakė sau: Negalimas daiktas! Bet nieks jau daugiau nedarė ant jos nė lengvesnio įspūdžio, o tarpais, mėnesienoje, po darbo dienas, silsėdamos, bet dar nemiegodama, per mažą langutį žiūrėjo į augštybę.... Toji didelė laimė, apie kurios gavimą ji nei ne mąstė, atrodė jai tuomet koku tai idealu, nepasiekiamame tolyje nusileidusiu ant pilkos žemelės....

Tarpais įsivaizdindavo sau, kad ji yra mažu kirmėliu, slenkančiu, kiek tik spėkų turi, ties pamatais dangų siekiančio trobesio. Augščiau buvo šviesu ir puiku. Žmonės ten rėžė ir kalė brangius marmurus, traukė nuo dangaus saulės spindulius, ieškojo brangių akmenų, pats puošėsi ir pasaulį puošė žybjimu. Ji, kartu su daugybe į save panašių mažiulėlių, rinko uksmėję dulkes, bet taip susitaikius su tuo, kad jos vaidentuvė ateitis atrodė šviesia, aiškia ir net iš to augšto idealo nenukryzdavo ant jos lūpų nei lašelis kartybės, tik truputį darydavosi liūdna ir gaila....

Tankiai, vėlai vakare, šlykščios dainos, atkarūs juokai, baladonės ir riksmas smuklėje, apačioje, įsiverždavo į tamsią arba mėnuliu apšviestą virtuvėlę. Tas laukinis triukšmas likdavo taryk virš baltai paklotos lovelės, virš minčių, mąstymų ir kudiškio, nekaltos Marytės miego.

* * *

Norints jina mokino gan didelį vaikučių skaitliu, tačiau nenustojo užsiimti savo ir brolio reikalais. Todėl kasdien sykį, arba ir du ėjo miestan maisto ar su kitokiais reikalais. Tuose savo vaikščiavimoose vis turėjo eiti pro teismo namus, bet vistiek neatkreipdama į juos jokios atidos. Jie buvo pripildyti ginčų ir galvažudybių atbalsiais, ką gi ji galėjo turėti bendro su jais? Vienok — koku būdu tas atsitiko, sunku susekti — vieną dieną ėjo į namų didelę svetainę, ir jai tapo parodyta vieta, kurią turėjo užimti. Buvo tai apkaltinamųjų suolas. Niekuomet vėliau negalėjo suprasti, koku būdu perėjo per žmonių minią ir užėmė savo vietą. Tuomet jai atrodė, kad visas kraujas subėgo jai į galvą, virė tenai, užė, dejavo, degino

veidus ir kaktą, tartum įkaitinta geležis. Jos akyse: žmonės, sienos, rakandai temo, kad aplinkui savęs matė tik kokią tai marga, judančią masą. Kuomet pažino, kad toji masa turi kelis šimtus žmonių akių, kurios visos su ištemptu žingeidingumu žiūri į ją, pajuto tokį jausmą, tartum ji išvilktą iš visų rūbų ir pastatyta viduryj miesto prekybos vietės. Užsigėdė umai pašokti ir pabėgti, bet sudrumstoje iki gilumui savo esybėje jaute, kad tatau negalima. Tie, ką žiūrėjo į ją, matė menkutę, malonią mergelę, vargingai apsirėdžiusią, drebančią, persigandusią, net iki šviesių plaukų užraudusią.

Buvo tai didžiausia svetainė teismo namų. Veik bažnytinis augštumas suteikė jai iškilmingą išvaizdą; taipogi nepaprastą išpuodį darė divonai ir uždangalai ilgo stalo, už kurio sėdėjo teisėjai. Minia žmonių visokių luomų užėmė suolus, sustatytus prie angos. Sienose keturi didelė langai metė vienodą, baltą, nuobodžią šviesą ant augštų, vienodų sienų, ant rimtų teisėjų pavidalų, ant užemusių pusę svetainės, kalbančios žmonių minios. Tai šen, tai ten susiubavo marga gėlė ant moteries galvos, suskambėjo ir aidu atsimušė garsiau pratartas žodis. Teismo atstolis pratarė kelis žodžius ir užstojo gili tyla, iš kurios tik girdėjosi teismo pirmininko balsas.

— Byla Marijonos Lipinekiutės, kaltinamos už užlaikymą savo namuose mokyklos, be valdžios leidimo....

Tie žodžiai Marytę atgaivino. Jinai atsistojo ir ant kelių pirmininko užklausių atsakė tyliai, bet aiškiai. Paskui vėl atsisėdo. Raudonumai išnyko nuo jos veido, parodydami jos paprastą išblyškimą. Kartu matesi, kad apima ją užsimąstymas taip rizgus ir nenuvaromas, kad atitraukė jos akis ir klausą nuo to, ką stovėjo prieš ją. Plačiai pravertose jos akyse pasirodė nusistebėjimas. Pakėlė jas augšty, prie padabintų gžimsų priešingos sienos; tarpais galva darė tokius judėjimus, lyg viduryj savęs būtų stengusi ką tai keisto suprasti ir joku būdu negalėjo. Sunku buvo ištikrųjų pasakyti; ar atkreipė ji kokią nors atidą ant liūdytojų išpažinimų. O vienok jie buvo garsūs ir tęsėsi gana ilgai. Įtukus ir žila Ražnauckienė senobiniuose drabužiuose, šluostydama prakaitą nuo veido, po kelis kartus kartojo, kad ji yra už viską kaltą. Jai sąžinė neleisdžianti kitaip kalbėti. Prisiektė, kad sakys tiesą, tai ir sąko tiesą. Ji pirmutinę prikalbino Lipinekiutę pre to. Mergina yra neturtinga, našlaitė, ieško darbo, ji-gi turėjo anukus. Kad būtų žinojus, jog tai yra kas blogo, nebūtų prikalbinėjus, bet ant Kristaus prisiekia, kad jai nei į galvą neatėjo, kad prie blogo prikalbinėja. Turi žilus plaukus, bet visą savo amžį pergyveno šitame mieste, ir tegul visi paliudija, ar ji prikalbinėjo prie blogo ką nors. Užspringo verksmu, dar kartą pradėjo kartoti, kad prikalbinėjo.... net meldė.... bet duota jai ženklą, kad nutiltų, ir ji atsisėdo.

Drauge savininkės mogliaus, valdytoja dviejų namų, mažą, sausą žmoną, šviečianti tame susirinkime kašmiriniais drabužiais ir iškilmingais judėjimais, tykiu balsu, bet su tu prisimeilinančiu nusišypsojimu pripažino, kad jina knygutes, kurios, kaip *corpus delicti* gulėjo prieš teisėjus, ištikrųjų nupirko ir padovanojo Lipinekiutei, kuri jos sūnų taip gerai prirengė į trečią klesą, kad

dabar, jeigu nebūtų dar permažas, būtų priėmę jį į ke-
tvirtą. Labai sąžiningai mokino... taip sąžiningai, kad
jį pajuto reikalingu padidinti jai užmokėstį. Kad būtų
žinojus, jog tamė yra kas blogo, būtų to nedarius, bet ji
duoda žodį, kad to nežinojus. Ką-gi? Kas turi vaiką, tas
apie jo apšvietimą turi rūpintis, o čia pašonyje sąžininga
mokytoja ir pigesnė už kitas, nes neturtinga našlaitė...
Čia puikiai tuptelėjo prieš teisėjus, paskui, vis meiliai šy-
psodamos, bet su truputį drebančiomis lūpomis, atsisėdo
šale Ražnauckienės.

Mano liūdninkės skalbėjos, žmonos girtuoklio šai-
takalvio, mažiausiai galėjo sužinoti, nes toji žmona, aug-
šta ir sausa, su veidu skersai ir išilgai išartu skausmu ir
rūpesčiais, su storu, trumpu andaroku ir didele skepeta,
užmesta ant galvos, buvo taip susigraudinus, kad apart
kelių neaiškių, vos girdimų žodžių, nieko daugiau negalė-
jo ištarti. Jos pečiai drebėjo po didelę skepeta, iš akių,
išdegintų garo ir karštų prosų, ašaros, kaip žirniai, bėrė-
jo ant storų, nudegintų rankų, kryžiai ant krutinės su-
dėtų. Iš visos jos kalbos buvo galima suprasti tik žodžius:
sūnus dvylikos metų, tėvas girtuoklis, smuklė tuose pa-
čiuose namuose, mokinimas, gera panaitė...

Ilgai jos neklausinėjo, o jos vietą užėmė muliorius.

(Tol. bus).

Šv. Augustinas ir šv. Monika.

TIESA APIE SOCIJALISTUS.

Jeigu socialistas, laikydamas prakalbą, iš baimės,
kad klausytojai neišpirtų jam kailio, turi susilaikyti nuo
šmeižimo kunigų ir tikėjimo, tai paskui kokias tris sa-
vaites spiaudo, it muilą nurijęs. Jeigu socialistas nueina
kito oratoriaus prakalbos pasiklausyti, o ten neišgirsta
tikėjimo neužkabinėjant, tai parėjęs namo „krevezuoja“
ilgą korespondenciją į savo laikraščius, įvairiai prakalbi-
ninką išniekindamas, kad tas nesilaikęs temos, nieko ne-
pasakęs, neturįs iškalbos ir tt. Jeigu socialistui patenka
į rankas kokia nauja knyga, tai jis tuoju ieško, ar tenai
nėra kas prieš tikėjimą, prieš kunigus; jeigu atranda, tai
skaito, jeigu ne, tai metą į pasuolį ir persergsti kitus, kad
neskaitų, nes, girdi, yra „buržujų“.

Raconteur.

Raulas. — Kodėl mūsų kunigai socialistų literatu-
ros neužlaiko ir neplatina?

Petras. — Kadan-gi ta-pat daro socialistai su mūsų
litaratura. Pas joki socialistą nerasi jokios maldakny-
gės, jokio tikybinio laikraščio; o jeigu kokia sena religiji-
nė knyga nuo senovės mėtųsi, tai jos nebeskaito. Joks
socialistų organas negarsina savo kataloguose jokios
tikybinės knygos. Jie garsina ir pardavinėja tik Marx'o,
Engels'o, Votaire'o, Buchner'io ir tt. O lietuvių socialis-
tų Sąjungą išdavė net prisakymą, kad jos sąnariai nepla-
tintų „buržujinės“ literatūros. Todėl, kaip lauke šau-
kia, taip miške atsiliepia. Socialistai prie kiekvienos pro-
gos niekina kunigus — kunigai atsilygina tuo pačiu soci-
jalistams.

Raconteur.

Pati. — Mano mieliausias, jeigu mudu išmestų ant
apleistos salos, ką padarytumei?

Vyras. — Ačiu Dievui, aš moku plaukti!

„Fliegende Blaetter.“

Teatras ir Baliai!

Liet. Šv. Kazim. Parap. Choras parengė puikų Te-
atra ir Balių ant naudos Naujų Vargonų į naują lietuviš-
ką Šv. Kazim. bažnyčią, kuris atsibus Sėredoje 24-tą d.
Lapkričio (Nov.), 1909 m. p. K. Rudaičio Svietainėje,
193 North Main St., Pittston, Pa. Prasidės 7-tą valandą
vakarė, duris bus atdaros 6-tą val. vak.

Mielai užkvičiame visus lietuvius ir lietuvaiteis, vie-
tinius ir aplinkinius atsilankyti ant to taip dailaus ir lin-
ksmo vakaro, nes bus vadinta trijose veikmese labai
juokinga juokažaislė „Žydas ir Žydbernys“.

Kas nepatingės atsilankyti, tas gardžiai atsijuoks,
nes tai juokingiausias tearas iš visų, ką buvo kada nors
vaidinta lietuviškuose teatruose.

Tikietų kainos: vyrams ir moterims pirmos sedynės
po 35c., užpakalinės po 25c., vaikams po 15c.

Komitetas.

VAIKU SKYRIUS.

KAS DEDASI PADANGĖSE.

Aš žinau! aš žinau — sušuko Motiejukas. — Vanduo į padanges pasikelia nuo žemės per vaivorykštę: ji sugeria nuo žemės vandenį.

Išgirdęs tuos žodžius, Antanukas nusijuokė.

— Niekus kalbi, Motiejuk. Aš pats pirma taip galvoju, bet dabar jau žinau, kad tai netiesa. Dabar jums nepasakosiu apie vaivorykštę, bet kai išmanysite kas ji yra ištikro, tai pamatysite, jog ji vandens sugerti negali. Dabar gi dirstelkite ana į šitas kruveles akmenų: juk matote jas ten patvoryje.

— Matome.

— Pamenat, jog neseniai kai lijo, jie visi buvo šlapi nuo vandens iš lietaus.

— Pamenam.

— O dabar jie sausi. Kasgi pasidarė su vandeniu?

— Ugi išdžiūvo, — tarė Marytė.

— Taip, vanduo išdžiūvo, — pridūrė Antanukas. — O ar žinai, kas tai yra išdžiūvo? Tai vadinasi, vanduo, kaip kokie dūmai, išlėkė augstyn į orą.

— A, dabar suprantu, — kai skalbiniai džiūsta ant tvoros, tai vanduo iš jų taip-pat garuoja į orą?

— Taip! kai tik vanduo kurišdžiūsta: ar iš skalbinių, ar ant kelio, ar kudoje (*prūde*), tai vadinasi, vanduo išgaravo į orą, ir garai lekia į viršų. O ar žinot nuo ko vanduo garuoja ir lekia į viršų?

— Nežinom, — atsakė vaikai.

— Tai nuo šilumos, nuo saulės.

— Tiesa, — tarė Marytė: — kad greičiau skalbiniai išdžiūtų, reikia juos iškabinti ant saulės, — tai turbūt tam, kad nuo didesnės šilumos vanduo geriau ir greičiau garuoja.

— Taip, kuo šalčiau ore, tuo greičiau ir daugiau vandens garuoja ir išlekia į viršų, į orą. Taigi tas vanduo, kuris lekia į viršų, vadinasi lekiamasis vanduo arba garas. Todėl galima pasakyti, kad nuo šilumos vanduo pavirsta garu. Iš visur, kur tik yra vandens ant žemės, — iš upių, ežerų, kadrų, pelkių, balų ir didelių jūrų, dalis vandens nuolat nuo šilumos pavirsta garu ir lekia į viršų. Bet ten viršui, ore nėra jau taip šilta, kaip čia prie žemės. Taigi nuo šalčio, kurio ten yra, tas garas susispendžia, sutirštėja kaip ūkana ir darosi debesiai.

— Aš galvoju, kad debesiai pasidaro iš dūmų, kurie išlekia iš kaminų, — tarė Juozukas.

— Ne, vaikeli! matai, jog debesiai atsiranda ne iš dūmų, bet iš vandens garų, kurie ein augštai yra sutirštę, — tarė Marytė.

— Tai jau aš dabar suprantu! — sušuko linksmi

Marytė, — turbūt lietus lija išdebesių, nes kai ant dangaus debesų nėra, tai tada nelija.

— Tiesą sakai, vaikeli! lietus lija iš debesų. O tai tokiu būdu: kaip prie debesų prisijeda vis daugiau ir daugiau vandens garų, kurie yra augštai pakilę iš žemės į orą, tai pagaliaus taip daug vandens susirenka debesiuose, kad jau negali tas vanduo tenai susilaikyti ir tada krinta ant žemės kaip lietus, sniegas arba ledai. Ar supratot?

— Supratom! — sušuko vaikai. — Bet tas nuostabu, kad vanduo pirma kyla nuo žemės į viršų, o paskui vėl tas pats vanduo iš padangių krinta ant žemės!

— Iš žemės augstyn į orą, o iš oro vėl ant žemės! — pakartojo Antanukas.

— Tai nuostabiai sukasi tas vanduo, — tarė vėl Marytė. — [Sisunkia į žemę, tai vėl ant jos paviršių upėmis, stovi ežeruose, balose, mariose, paskui lekia į viršų, į orą ir krinta vėl ant žemės ir taip aplinkui ir aplinkui be galo...]

— Taigi matote, kad vanduo ant žemės iš visur pamaži garuoja, todėl ore visuomet yra gana daug vandens garų, nors mes jų ir nematome.

— „Šaltinis.“

LIETUVA.

Čia Lietuva mūsų brangi,
Mums maloni jos padangė;
Čia saulutė puikiai šildo,
Orą gyvumu pripildo....
Čionai girios užiašlama,
Jose daug žvėrių gyvena,
O paukščių ten balseliai
Gaudžia, skamba, it varpeliai.
Soduos vaisingi medeliai,
Jų tarpuos maži krūmeliai,
O pavasarį žydėjims,
Neapsakomas kvėpėjims.
Čia upelių daug ringuoja,
Aplink juos lankos žaliuoja;
Ten visokių daug žiedelių.
Pulkai užia ten bitelių.
Kai pavasaris ateina,
Visi skubiai darban eina.
Aria—sėja žemę juoda,
O ji vaisių gerą duoda.
Vasarėlės kai sulankia,
Visi linksmi laukan traukia;
Kerta rugius, piauna šieną,
Skamba dainos visą dieną.

— „Šaltinis“

J. Jurgaitis.

Dr. A. L. Graičunas

Pasekmingai gydau visokias ligas vyrų, moterų ir vaikų, neaplenkiu ir paslaptinių. Atsiskaukantiems iš kitur suteikiu sąžiningus patarimus per laiškus.

TELEFONAS: Yards — 3162.

3312 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL.

DRAUGIJOS!

H. R. Morgan

laiko dirbtuve

visokiu jums rekalingu daiktu, kaip tai: KEPURIU, KOKARDU, ŠARPU, VELIAVU ir tt.

Adresuokite:

R. H. MORGAN,

13 N. Main St., Shenandoah, Pa.

Union Ticket Agency

Seniausia Lietuviška Banka Scrantone ir Visoje Aplinkinėje

Agentura Laivakorčių ant Geriausiu Linijų

Siuočia Pinigus kas dien in visas dalia svieto; taip-gi perka ir išmaino visokius pinigus, išdirba visokius Dokumentus Amerikos ir Lietuvos telemuose. Ofisas atidarytas kas dien nuo 8-tos iki 5-tai val. vak. Nedėlioj: nuo 10-tos iki 5-tai valandai vakare.

ADOLF BLAU, Union Ticket Agency,

203 Lackawanna Ave., Scranton, Pa.

Taip-gi turime savo krautuveje daugybę visokių maldaknygių ir svietiliku knygu visokiame kalbose

TELEFONAI: Naujas 303 — Bell 602

A. UZUMECKIS,

Lietuvis Graborius ir Balzamavotojas.

Viską išpildo geriau ir pigiau negu svetimtautis.

Persamdo karietas vestuvėms, krikštinoms ir t. t.

Priima lavonus ir iš kitų miestų.

Reikale kreipkitės pas savo tautietį.

324 Wharton St., Philadelphia, Pa.

TELEFONAI: Bell Lombard 27 - 39 A
Keystone Main 42 - 18 D

DR. MENDELSON,

LENKISZKAS GYDYTOJAS

50 South Washington St. Wilkes-Barre, Pa.

Swalm Hardware Co.,

No. 21 North Centre Street,
POTTSVILLE, PA.

Ivairiausi geležiniai daiktai, tepalai, stiklas, dudos, plasteris, įrankiai, sportiniai ir naminiai daiktai
Parduoda aglumu ir paskyrium.

"DRAUGO" AGENTAI:

J. Šalčius, 1399 East 41st St., Cleveland, Ohio.
Antanas Kasparavičius, 27 E. 23rd St., Bayonne, N. J.
Juozas Mališauskas, Forest City, Pa.
Kazimieras Skriptūnas, P. O. Sugar Notch, Pa.
Antanas Gudaitis, Box 73, Silver Creek, Pa.
V. Leskevičius, P. O. Midleport, Pa.
Mikas Cibulskas, 573 Canfield Ave., Detroit, Mich.
J. Žemaitis, 126 South Pear St., Shenandoah, Pa.
Fr. Kizievich, Box 167, Minersville, Pa.
M. Karbauskas, 52 G. Street, So. Boston, Mass.
L. Švagždys, 171—5th Street, So. Boston, Mass.
J. Mikutaitis, 1438 Western Ave., Allegheney, Pa.
A. Radzevič, 194 New York Ave., Newark, N. J.
A. Gečas, 3220 Illinois Court, Chicago, Ill.
A. Klimavičiute, 321 Kensington Ave., Chicago, Ill.
A. Pocius, 10806 Wabash Ave., Chicago, Ill.
M. Duda, 51 W. — 25th Street, Chicago, Ill.
K. Strumskis, 2323 West 23 Place, Chicago, Ill.
P. Dauginikas, 11 Fourth St., E. Cambridge, Mass.
Šaulys, 168 Beakon Street, Brighton, Mass.
J. Bartoševič, 4417 Marshfield Ave., Chicago, Ill.
J. Puselninkas, 722 Washington Ave., Braddock, Pa.
V. Bielauskas, 468 Northampton St., Easton, Pa.
M. Urbanavič, Box 33, Thomas, W. Va.
J. Antanaitis, Box 22, Swoyes, Pa.
Pr. Bukantis, 96 Centre Street, Kingston, Pa.
Juoz. Matuliavičia, 1657 Tioga St., Shamokin, Pa.
Ant. Baranauskas, 1214 Railroad St., Shamokin, Pa.
Jos. Valentinavičia, 1114 Cedar Ave., Scranton, Pa.
J. Versiackas, 65 Davidson St., Lowell, Mass.
Ignas Mkalojus, 1028 S. 2nd St., Philadelphia, Pa.
Jos. Rohynsky, 163 First St., Elizabeth, N. J.
Myk. Vaicenavičius, 2 River St. Pl., W. Lynn, Mas.
Mike Šlapikevičius
Silver Creek P. O. NEW Philadelphia, Pa.

VIENTINIS LIETUVIŠKA DIDELĖ KRAUTUVĖ.

Geriausią armonikų, skripkų, klarnatų, koncertinių trubių ir daugybę visokių muzikališkų instrumentų. Puikiasius dzigorelių, lencigėlių, visokių gražių žiedų, laketų, spilkų, kolčikų, gerų britvų, drakvojamų mašinukų, albumų, revolverių, križių, rašančių, škaplerių, guminių literų, istorijų, dainų, pasakų ir visokių maldaknygių. Gražių popierių gromatų rašymui tuziną už 25c., 5 tuzinai už \$1.00. Dailių atidaromų alatorių ir paviniavonių siuntimui į Lietuvą. Atsiųsk savo tikrą adresą ir už 5c. markę, o apturėsi No. 3 Kataliogą su 450 paveikslų ir 1000 visokių naudingų daiktų. Aš gvarantuojau, kad mano tavoras pirmos klasės o prekės pigesnės kaip kitur; orderius išsiunčiu greitai į visus Amerikos, Kanados ir Anglijos kraštus. Kviečiu visus atkankyti su visokiais pirkiniais ir orderiais pas

K. VILKEWICH.

112 Grand St., St. Dep. D. Brooklyn, N. Y.

PAJIEŠKOJIMAI.

Aš Gresė Radziukiutė pajieškau savo brolio Antano Radziuko; paeina iš Vilniaus gub., Gegužinės parap. Kitados gyveno Pensylvanijoje, o dabar gal kur randasi Illinois Valstijoje. Meldžiu jį patį, jei da yra gyvas, ar kas kitas duoti man žinią ant adreso:

Gresė Radziukiutė,

40 Morris Street, Wilkes-Barre, Pa.

Tautietai! Jei reikia Tau statyti nauji namai, ar taisyti seni, tai žinok, kad tatai atliks kuogeriausiai kontrakterius **MIKAS SLAPIKEVIČIUS**, New Philadelphia Pa.

Naujas Telefonas 1005. Senas Telefonas 659.

Dr. Albert Kaufmanas,

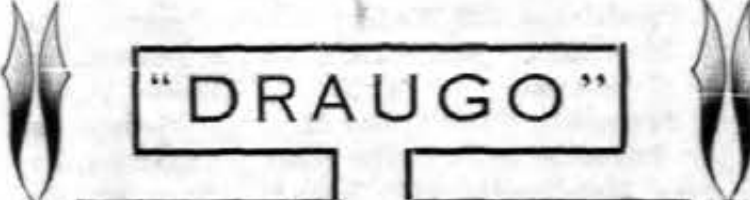
— GYDYTOJAS IS LIETUVOS. —

Specialistas visose ligose.

Gydo labiausiai užsisenėjusias vyrų, moterų ir vaikų ligas. Galima susikalbėti lietuviškai, lenkiškai, rusiškai ir vokiškai. Yra daktaru keleto lietuvių ir lenkų kuopu. Turi mašiną, su kuria galima matyti ir pažinti ligas kuse, kaip per stiklą, užtai ligos yra tikrai ir greitai išgydomos.

Prima nuo 8 iki 10 val. iškryto, nuo 2 iki 4 popiet, nuo 7 iki 9 vakare.

51 N. Washington St., Wilkes-Barre, Pa.

"DRAUGO"

SPAUSTUVE

NAUJAUSIA, DIDŽIAUSIA IR GERIAUSIA GREITAI ATLIEKA IVAIRIŲ IVAIRIAUSIUS DARBUS

SPAUDINA PIGIAI

Konstitucijas, Plakatus, Tikietus, Užkvietimus ir Kitokius Darius

RAIDĖS STATOMOS DIDELE-NAUJAUSIOJO PATENTO-MAŠINA "LINOTYPE"

ADRESUOKITE

"DRAUGAS"

314 E. Market St. Wilkes-Barre, Pa.

ADRESAI CENTRO VYRIAUSYBĖS SUSIV. LIET. RYMO-KAT. AMERIKOJE:

KUN. S. PAUTIENIUS prezidentas

P. O. Girardville, Pa.

JONAS RIKTERAITIS vice-prez.

67 James St., Waterbury, Conn.

KAZYS KRUSINSKAS sekretorius,

324 South 1st. St. Brooklyn, N. Y.

GABRYŠ LAIBINIS, izdininkas,

P. O. Box 135 Duryea, Pa.

Globėjai kasos:

JONAS VIERAITIS,

107 So. Harding St., Worcester, Mass.

KAZYS VASKEVYČIA,

186 Jefferson St., Newark, N. J.

KUN. V. VIZGIRDA knygus,

190 So. Meade St., Wilkes-Barre, Pa.

KUN. V. STAKNEVIČIA dvasiškas vėdovas,

207 Adams St., Newark, N. J.

FABIOLĖ,

Garsi kardinolo Wisemano apysaka. Vertė Vytas Kaina 1 doleris. Imantiems daugiau, kaip vieną egzempliorių, nuleidžiamas didelis nušimtis.

Gauna pas:

REV. V. VARNAGIRIS,

312 S. 4th St.,

BROOKLYN, N. Y.

OFFICE NEW PHONE 37.

RESIDENCE 1100.

LIETUVIŲ ADVOKATAS

JONAS S. LOPATTO.

47-48-49 Bennett Building, Wilkes-Barre, Pa.

NAUJA KNYGA

Biblija arba šv. Raštas

išleistas

KUN. S. PAUTIENIAUS.

Tik vienas šitas šventaraštis yra katalikiškas.

Kaštuoja \$2.00 ir 15c. persiuntimui

Adresas: **REV. S. PAUTIENIUS**,

GIRARDVILLE, PA.

MOKYKIMŲ PATIS.

Gramatika angliškios kalbos mokytis be mokytojo (apdaryta) \$1.00.

Vaikų draugas arba kaip mokytis skaityti ir rašyti be mokytojo 15c.

Naujas Budas mokytis rašyti be mokytojo 10c.

Aritmetika mokytis rokundų be mokytojo su paveikslais (apdaryta) 35c. Pinigus siųskit per Money Order

po šiuo adresu: **P. MIKOLAINIS**,

Box 62

NEW YORK CITY.

Užsirašykite "Draugą"